

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

**Studijní obor
(kombinace):** Penitenciární péče

DOMÁCÍ NÁSILÍ

DOMESTIC VIOLENCE

Bakalářská práce: 09-FP-KSS-4073

Autor:

Eva ŠÍDLOVÁ

Podpis:

Adresa:

Jičínská 195

507 58 Mlázovice

Vedoucí práce: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
69	24	0	22	26	6+1CD

V Liberci dne: 15.4.2010

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): Eva Šídlová
adresa: Jičínská 195, 507 58 Mlázovice, okr. Jičín
studijní obor (kombinace): Penitenciární péče
Název BP: **Domácí násilí**
Název BP v angličtině: **Domestic Violence**
Vedoucí práce: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.
Konzultant:
Termín odevzdání: 15. 4. 2010

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 20. 3. 2009

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): EVA ŠÍDLOVÁ

Datum: 22. 2. 2010

Podpis:

Název BP: DOMÁCÍ NÁSILÍ

Vedoucí práce: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.

Podpis:.....

Cíl: Zjištění příčin, forem a znaků domácího násilí, koho všeho se týká (muži, ženy, senioři), zjištění společných prvků tohoto násilí a zkoumání možností jeho prevence u poškozených osob.

Požadavky: Studium odborné literatury, vlastní zkušenosti v rámci mojí policejní praxe

Metody: Pozorování, rozbor ke zjištění kvalitativních důvodů násilí formou dotazníku u poškozených osob, rozhovor, studium dokumentace

Literatura: ŠPATENKOVÁ, N. a kol. Krizová intervence pro praxi. 1. vyd. Praha: 2004. ISBN 80-247-0586-9
BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J. Domácí násilí na mužích a seniorech. Praha: Triton, 2006. ISBN 80-7254-914-6
MATOUŠEK, O. Rodina jako instituce a vztahová síť. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997. ISBN 80-85850-24-9
ČÍRTKOVÁ, L. Kriminální psychologie. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-70-3
JELÍNEK, J. a kol. Trestní zákon a trestní řád. 23. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-560-5
Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006 Sb., kterým se stanoví postup příslušníků Policie ČR v případech domácího násilí
Internetové zdroje

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne:

Podpis:

Poděkování

Upřímně děkuji vedoucímu své bakalářské práce panu doc. PhDr. Bohumilu Stejskalovi, CSc. za odborné vedení celé práce, za ochotu, pomoc a cenné připomínky, které mi při zpracování dané problematiky poskytl a v neposlední řadě děkuji své rodině za psychickou podporu po celou dobu mého studia.

Název BP: DOMÁCÍ NÁSILÍ

Název BP: DOMESTIC VIOLENCE

Jméno a příjmení autora: Eva Šídlová

Akademický rok odevzdání práce: 2009/2010

Vedoucí BP: doc. PhDr. Bohumil Stejskal, CSc.

Resumé:

Bakalářská práce se zabývala tématem domácího násilí. Cílem práce bylo provedeným průzkumem zjistit možnost prevence u poškozených osob a to formou standardizovaného dotazníku. Domácí násilí je považováno za aktuální téma, které oprávněně budí zájem veřejnosti a je jedním z velmi bolavých míst současné moderní společnosti. Jedná se o skutečně naléhavý problém, který nemůže nikdo ignorovat, ať stát-instituce, tak i občané.

Práci tvořily dvě stěžejní části. V části teoretické za pomoci studia odborné literatury, internetu a statistických údajů bylo zjištěno, že domácí násilí se odehrává v soukromí. Charakteristické je opakování a stupňování, postupně se vytrácí důvod násilí, často násilí přihlížejí děti, špatné zacházení trvá roky. Domácí násilí nebývá záležitostí ojedinělou, oběť vyhledává pomoc, až když jí jde o život. Vždy se jednalo o formy fyzického násilí, sexuálního, psychického týrání, sociálního násilí nebo ekonomického násilí či jejich kombinace, zahrnující všechny věkové kategorie členů rodiny.

V praktické části bakalářské práce byl s použitím metod (kazuistiky, pozorování, rozhovoru, standardizovaného dotazníku) proveden již výše zmíněný průzkum k možnosti prevence poškozených osob násilným chováním, o tom rovněž pojednává i následně zmíněná kazuistika oběti tohoto násilí.

Zjištěné skutečnosti ve zkoumané problematice směřovaly k navrhovaným opatřením, ve kterém období věku člověka je vhodné seznámit se již s prevencí proti násilnému jednání a rozpoznat, kdy toto násilné jednání již překročilo meze únosnosti.

Klíčová slova: agresor, domácí násilí, fyzické týrání, intervenční centrum, krizová intervence, oběť, pachatel, problematické chování, rodina, transgenerační týrání.

Summary:

This bachelor thesis deals with the theme of domestic violence. The aim of the bachelor thesis is to find out a possibility of prevention at the aggrieved people through a research done in a form of standardized questionnaire. Domestic violence is considered an up-to-date subject, which accurately raises public interest and at the same time it is one of the very painful items of contemporary modern society.

The thesis consists of two main parts. The fact that domestic violence takes place in private is proved in the theoretical part by studying specialized literature, the internet and statistics. Repetition and enhancing are typical, a reason of violence gradually disappears, children are often witnesses of the violence and an abuse lasts for years. Domestic violence is usually not a single matter; a victim looks for help at the time when his or her life is in danger. Every time there were forms of physical violence, sexual or psychical torture, social or economic maltreatment or their combinations containing all age categories of family members.

In the practical part of the thesis there is the research mentioned above done with methods (casuistry, observation, interview, standardized questionnaire) to the possibility of prevention of the aggrieved people by the violent behaviour, which is also discussed in a casuistry of a victim of the violence.

The revealed facts in the researched issues led to the standpoint what the right period of the age of a person is when it is suitable to introduce the prevention against violent behaviour to him or her and to know when the violent behaviour exceeds the limits.

Key words: aggressor, domestic violence, physical abuse, intervention centre, crisis intervention, victim, offender, problematical behaviour, family, trans-generational abuse

Resümee:

Die Bakalararbeit beschäftigte sich mit dem Thema der Hausgewalt. Das Ziel der Arbeit war durch die durchgeführte Untersuchung die Möglichkeit einer Vorbeugung bei Geschädigten festzustellen und zwar in Form eines standardisierten Fragebogens. Die Hausgewalt wird für ein aktuelles Thema gehalten, das berechtigterweise Interesse der Öffentlichkeit weckt und eine der sehr wehen Angelegenheiten der heutigen modernen Gesellschaft ist. Es handelt sich um ein tatsächlich dringendes Problem, das niemand ignorieren sollte, weder Staat – eine Institution noch Bürger.

Die Arbeit bestand aus zwei Hauptteilen. Im theoretischen Teil wurde mit Hilfe des Fachliteraturstudiums, des Internets und statistischer Angaben festgestellt, dass sich die Hausgewalt im Privatleben abspielt. Charakteristisch sind die Wiederholung und Steigerung, schrittweise verschwindet der Grund der Gewalt, oft sehen die Kinder der Gewalt zu, die schlechte Behandlung dauert Jahre. Die Hausgewalt ist keine vereinzelte Angelegenheit, das Opfer sucht eine Hilfe auf, erst wenn es ihm ums Leben geht. Es handelte sich immer um Formen der physischen Gewalt, der sexuellen und psychischen Misshandlung, der sozialen oder ökonomischen Gewalt oder ihre Kombinationen, alle Alterskategorien der Familienmitglieder sind einbezogen.

Im praktischen Teil der Bakalararbeit wurde mit Hilfe der Methoden (Kasuistik, Beobachtung, Gespräch, standardisierter Fragebogen) die schon oben erwähnte Untersuchung zur Möglichkeit einer Vorbeugung der Geschädigten gegen Gewaltverhalten durchgeführt. Das behandelt auch die anschliessend erwähnte Kasuistik des Opfers dieser Gewalt.

Die festgestellten Tatsachen in der untersuchten Problematik zielten auf den Standpunkt, in welchem Lebensalter eines Menschen es geeignet ist, sich schon mit der Vorbeugung gegen Gewaltverhalten bekannt zu machen und zu erkennen, wann dieses Gewaltverhalten Schranken der Tragfähigkeit schon überschritten hat.

Schlüsselwörter: Aggressor, Hausgewalt, physische Misshandlung, Interventionszentrum, Krisenintervention, Opfer, Täter, problematisches Verhalten, Familie, Transgenerationsmisshandlung

Obsah

1 Úvod	9
2 Teoretické zpracování problému	11
2.1 Vymezení pojmu „domácí násilí“	11
2.2 Formy domácího násilí	13
2.3 Společné prvky násilí	14
2.3.1 Děti jako oběti rodinného násilí	16
2.3.2 Ženy jako oběti rodinného násilí	18
2.3.3 Domácí násilí na mužích	20
2.3.4 Senioři jako oběti domácího násilí	21
2.4 Cyklus násilí	25
2.5 Jak se účinně bránit domácím násilím?	26
2.5.1 Intervenční centra	28
2.5.2 Zákon o ochraně před domácím násilím	29
2.6 Pohled do statistik	30
3 Praktická část	32
3.1 Cíl praktické části	32
3.2 Použité metody	33
3.3 Průzkum	33
3.3.1 Stanovení předpokladů	33
3.3.2 Místo, čas a způsob sběru dat	34
3.3.3 Sledované údaje	34
3.3.4 Způsob vyhodnocení	35
3.3.5 Výsledky dotazníkového šetření	35
3.4 Shrnutí výsledků praktické části	58
3.5 Kazuistika	60
3.5.1 Použité metody k získání informací	60
3.5.2 Rodinná anamnéza	60
3.5.3 Osobní a sociální anamnéza	61
3.5.4 Shrnutí výsledků kazuistiky	63
4 Závěr	64
5 Navrhovaná opatření	65
6 Seznam použitých zdrojů	67
6.1 Použité právní předpisy a legislativa	68
6.2 Odborné časopisy a internetové informační zdroje	68
7 Seznam příloh	69

1 Úvod

Motto:

„Je to jako jízda vlakem. Teprve až se rozjede plnou parou, uvědomíte si, že něco není v pořádku. Když vyskočíte, zabijete se. Když zůstanete, zabijete se taky. Musíte se pokusit najít brzdu. Záchrannou brzdu.“

Rodina odedávna a především existuje proto, aby lidé mohli náležitě pečovat o své děti. Kromě toho, že je rodina biologicky významná pro udržení lidstva, je také základní jednotkou každé lidské společnosti. Reprodukuje člověka nejen jako živočicha, zprostředkuje mu vrůstání do jeho kultury a společnosti. Rodina kromě toho propojuje generace, vytváří mezi nimi kontinuitu a pouta solidarity. Rodina je prvním a dosti závazným modelem společnosti, s jakým se dítě setkává. Předurčuje tak jeho osobní vývoj, jeho vztahy k jiným skupinám lidí. Rodina dítě orientuje na určité hodnoty, vystavuje ho určitým konfliktům, poskytuje mu určitý typ podpory. Rodina je unikátní a nenahraditelnou institucí proto, že nejlepším možným způsobem spojuje specifické a univerzální. Bez osobního, vysoce angažovaného zaujetí rodičů na osudu dětí by se děti vychovat nedaly. Bez respektu k danému stavu společnosti a jejím hodnotám rovněž ne. Stabilita domova a jistá skrytost domova před zraky „veřejnosti“ jsou podstatnými podmínkami jak pro vychování dětí, tak pro budování intimních pout mezi dospělými partnery. Moderní člověk je v práci natolik na očích jiným lidem, natolik záleží na jeho vystupování, na jeho rozhodnutích, na udržení jeho image, že silně touží veřejnou masku doma odložit, být konečně spontánní.¹

Je mnoho domácností, kde jsou vztahy mezi všemi členy rodiny založeny na porozumění, lásce, důvěře, jistotě, odpovědnosti. Je však i mnoho takových domácností, kde rodina jako základní jednotka nefunguje, vztahy mezi členy rodiny jsou narušené, nefunkční a jedním z patologických jevů, který na této nefunkčnosti může mít též významný podíl je i domácí násilí. Domácí násilí je totiž specifický problém, který se v mnoha ohledech liší od násilí mezi vzájemně cizími lidmi. Děje se tak totiž v rodinách,

¹ MATOUŠEK, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 2.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997, s. 8, 10

kde by se měl člověk cítit bezpečně, avšak do tohoto pocitu se začne vkrádat nejistota a strach a najednou není kam jít.

Důvody jsou různé: týrání a zanedbávání dětí, trýznění seniorů či osob zdravotně a mentálně znevýhodněných nebo psychické a fyzické násilí na ženě nebo muži, kteří jdou společně životem ve společném partnerském svazku. Z různých zdrojů se dozvídáme, že násilí mezi partnery bylo společnostmi dlouhou dobu považováno za okrajovou záležitost, která se týkala jen sociálně nejslabších vrstev, minoritních skupin, duševně nemocných, apod. Násilí na ženách bylo společnostmi vnímáno spíše jako norma, patřící k manželství. Jak násilné chování potlačit? Samozřejmě by bylo praktičtější násilí potlačit v jeho úplném počátku. Ovšem je vůbec možné zabránit vzniku násilí? Příčiny násilí jsou různorodé, rizikový faktor je velmi komplexní záležitostí. Lidé už odnepaměti stále a opakovaně nacházejí důvody a možnosti, jak si svou agresi ventilovat.²

V rámci této problematiky hraje bezpochyby velmi velkou roli také výchova. Četné vědecké studie prokazují, že kontakt s násilím v dětství podstatně zvyšuje riziko, že bude dítě ve své dospělosti také agresivní. Násilí totiž vede pouze a jenom k dalšímu násilí. Čím více se budeme snažit dítě násilí uchránit, tím více se zvyšuje šance, že se i agresivní geny krok po kroku, tedy z generace na generaci pomalu, ale jistě vytratí. Všichni, kteří se podílejí na výchově dítěte – rodiče, škola, sociální pracovníci, mají vlastně velkou moc, jelikož mohou zabránit tomu, že se z dítěte stane agresivní osoba.

Pokud bude dítěti či mladistvému názorně předvedeno, jakým způsobem mohou agresi předcházet, mají tu správnou motivaci k tomu, aby později vedli klidný a harmonický partnerský vztah, který spočívá ve vzájemném respektu a není postaven na hře o moc, dominanci a podřízenosti.³

Bakalářská práce se zabývá tématem, které je všeobecně považováno za jedno z velmi aktuálních. V teoretické části za pomoci odborných literárních zdrojů bude přiblížen pojem domácího násilí, kdo se stává jeho obětí, jaké jsou důvody tohoto násilí, jeho typické znaky a další skutečnosti. V praktické části bakalářské práce bude nejprve popsáno provedení průzkumu a jeho průběh, bude připojena kazuistika poškozené osoby.

² BUSKOTTE A., *Z pekla ven – žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno: Computer Press. 2008, s.136

³ Tamtéž, s. 139

Z výsledků dotazníkového šetření je navrženo efektivní opatření, které seznámí případné čtenáře, kdy je již prospěšné začít s prevencí proti násilnému jednání tak, aby se předešlo újmě na zdraví a životě člověka.

2 Teoretické zpracování problému

2.1 Vymezení pojmu „domácí násilí“

Motto: " Násilí v rodině není normální a nikdo nemá povinnost trpět. "

Termín domácí násilí vychází z anglického pojmu „domestic violence“ a označuje tak fyzické, psychické a sexuální násilí (tj. chování, které u jednoho z partnerů způsobuje strach z druhého), které se odehrává v soukromí, je opakované a má eskalující tendenci. Zahrnuje veškeré násilí, které probíhá za zdmi domova a může mít různé podoby: zneužívání, týrání, zanedbávání dětí, incest, násilí směřující k partnerům a manželům, týrání svěřené osoby, trýznění seniorů či postižených členů domácnosti. Trestného činu týrání svěřené osoby se dopouští ten, kdo týrá osobu, která je v jeho výchově nebo péči. Pachatelem může být rodič, učitel, vychovatel, ošetřovatel apod.

Domácí násilí se dá rozlišit mezi úzkou definicí, která se omezuje pouze na fyzické násilí, a širokou definicí, která násilí pojímá jako „jakýkoli čin poškozující oběť“. Široké pojetí násilí zahrnuje mimo fyzického násilí i další formy, které lze obecně shrnout pod násilí psychické, sexuální a ekonomické, a kam z konkrétních prostředků můžeme zařadit například používání donucení, hrozeb, citového týrání včetně ponižování, zastrasování, sociální izolace od rodiny a přátel prostřednictvím neustálé kontroly a projevů žárlivosti, scén, zlehčování vlastní viny nebo obviňování druhého, používání dětí jako „rukojmích“ nebo omezování přístupu k finančním zdrojům.⁴

Problematické chování domácích útočníků nelze uspokojujivě vysvětlit, neboť vnější stresy jako například nedostatek financí nemusí hrát žádnou roli, s domácím násilím je totiž možné se setkat i u velmi dobře zajištěných rodin. Rovněž příliš do úvahy nepřicházejí ani provokace ze strany oběti, neboť oběť tohoto násilí se vyznačuje tzv.

⁴ BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., *Domácí násilí-násilí na mužích a seniorech*, 1.vyd. Praha: Triton, 2006, s. 12

extrémní laskavostí, tj. z násilnického partnera má strach a dělá vše proto, aby jej udržela co nejdéle v klidu a jemu vyhověla.

Role katalyzátoru je v domácím násilí připisována alkoholu. Osoby, které potřebují a chtějí ventilovat své agresivní sklony, záměrně užívají alkohol, neboť opilost může později posloužit ke změkčení jejich odpovědnosti za spáchané násilí. Alkoholické opojení zde funguje jako „timing out“, neboť chování násilníka bude vysvětlováno a omlouváno alkoholickým opojením. Definice domácího násilí prochází vývojem. V původním úzkém pojetí označovala skutečně partnerské násilí. V poslední době se však pojem používá i pro transgenerační týrání (např. dospělé děti týrají ekonomicky, psychicky, fyzicky či sociálně seniory). Domácí násilí se tak stává synonymem pojmu „násilí v rodině“.⁵

Dle Antla⁶ je pojem domácího násilí „definován“ různě, nikoliv však odchylně. Různé definice lze nalézt v pestré odborné literatuře, ale i na internetových stránkách včetně nestátních organizací, které se touto problematikou zabývají a poskytují v tomto směru informace, a zejména potřebnou pomoc. Domácí násilí kromě toho, že se objevuje v různých formách se pak vyznačuje zejména pohrdavým zacházením, neustálým sledováním, vyhrožováním, vyvoláváním strachu nebo stresu, násilnou izolací, citovým vydíráním, terorizováním, slovními nárážkami, různými zákazy, výhrůzkami, podceňováním a znevažováním druhé osoby, jejím zesměšňováním na veřejnosti, obviňováním nebo jiným jednáním, které ohrožuje její fyzické nebo psychické zdraví nebo omezuje její bezpečnost, dále bezdůvodným odpíráním nezbytné osobní péče, ošacení, hygieny, zdravotní péče, ubytování, výchovy nebo vzdělání, nucením k žebrotě nebo vykonávání činností vyžadujících neúměrnou fyzickou nebo psychickou zátěž (s ohledem na věk osoby nebo zdravotní stav) nebo způsobilých poškodit jí zdraví, vystavováním vlivu látek způsobilých poškodit zdraví atd.

Dozvídáme se, že tematika agresora a oběti se často točí kolem vztahů poznamenaných pocitem moci a bezmoci. S tímto souvisí zacházení s pocitem strachu, agresí a vědomím vlastní hodnoty. Jedná se tak o všední dynamiku vazby oběti a agresora, se kterou se setkávají všichni lidé.

⁵ ČÍRTKOVÁ, L., *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s. 238

⁶ ANTL, M., *Radí jak na gaunery*. 1.vyd. Praha: PROSTOR, 2007, s. 23

Otázky moci a bezmoci jsou v našem životě tak důležité a všudypřítomné, že je jednoduše nemůžeme přehlížet nebo delegovat na „druhé lidi“, na „agresory“ nebo na „oběti“. Musíme se sami u sebe podívat, kde hrajeme který part, i když se jedná o téma, které leží ve stínu a my jej tedy nedokážeme sjednotit s naším ideálem obrazu nás samých.⁷

2.2 Formy domácího násilí

Z hlediska rodiny můžeme násilí vymezit jako bezprávně vynucenou nadvládu některého člena rodiny nad jiným členem rodiny, resp. členy. Z hlediska formy rozlišujeme násilí či týrání takto:

- **Fyzické, tělesné** (různé způsoby násilí se širokým spektrem intenzity napadení - facky, strkání, kopání, bití, údery pěstí, škrcení, tahání za vlasy, kousání, plivání, štípání, škrábání, používání zbraní nebo jiných předmětů jako zbraně, poranění nožem nebo jinými ostrými předměty, svazování, pálení cigaretou, posazování na rozpálená kamna nebo přivazování k horkému topení, vědomé vytváření nebezpečných situací způsobujících fyzické ohrožení – např. riskantní jízda autem, extrémní podoba nebo důsledek fyzického násilí představuje vražda)
- **Verbální, slovní** (hrozby, urážky, ponižování, nadávky apod.)
- **Sociální** (izolace, zamezování jakéhokoliv kontaktu s vnějším světem, včetně příbuzných a přátel, absolutní kontrola všeho, co dotyčný dělá, omezování pohybu po bytě nebo po domě apod.)
- **Ekonomické** (odmítnutí nebo minimalizace finanční podpory, bránění v nástupu nebo výkonu zaměstnání, ničení majetku nebo osobních věcí apod.)
- **Sexuální** (nucení k sexuálnímu styku, vyžadování sexuálního styku kdekoli a kdykoli bez předchozího souhlasu dotyčné osoby, úmyslné fyzické ubližování před nebo během sexuálního aktu, nucení k sexuálním praktikám, s nimiž partner nesouhlasí, nucení k prostituci, znásilnění – orální, anální, vaginální apod.)
- **Psychické a emocionální** (vyvolávání pocitů viny, narušení sebedůvěry, ponižování, vyhrožování, zastrašování, excesivní křik, neustálá kritika, nadávání,

⁷ KASTOVÁ, V. *Nebud'te obětí-žijte svůj vlastní život*. 1.vyd. Brno: Vydavatelství ERA, 2003, s. 2

okřikování, zahanbování, zesměšňování, lhaní, nedodržení slibů nebo daného slova, zneužití důvěry, ignorování, apod.). Psychické násilí a týrání je součástí ostatních forem násilí a týrání.⁸

V praxi se většinou setkáváme s užitím několika forem najednou. Nejčastěji se jedná o kombinaci násilí psychického a fyzického, popřípadě forem dalších. Z mého profesního pohledu je pro oběť nejvíce devastující násilí psychické, jelikož rány na duši se nemusí zahojit nikdy, kdežto rány na těle se relativně mohou zhojit poměrně brzy.

Dle Sochůrka⁹ domácí násilí není možné zaměňovat s nedorozuměním, rozepří nebo i hádkou mezi manžely, dětmi a rodiči nebo prarodiči. Při hádce jde většinou o vyhrocenou formu komunikace mezi dvěma či více přibližně rovnoprávnými osobami, které jsou v podobném postavení a vyměňují si názory. Přeroste-li takovýto spor v domácí násilí, pak proti sobě zpravidla stojí bezmocná a vystrašená oběť, která se obává trestu či napadení, a pachatel, který se skrze použití moci snaží oběť ovládat a donutit k tomu, co chce on.

2.3 Společné prvky násilí

Násilné chování v rodině se týká všech druhů rodinných vztahů:

- mezi dospělými (rodiči) a dětmi,
- mezi dětmi navzájem (sourozenecké násilí),
- mezi partnery (manžely),
- mezi dospělými (rodiči) a prarodiči.

Násilí v rodině tedy zahrnuje:

- špatné zacházení s dětmi,
- násilí mezi dospělými členy rodiny,
- špatné zacházení se starými členy rodiny,
- a handicapovanými jedinci.

⁸ ŠPATENKOVÁ, N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, s. 103, 104

⁹ SOCHUREK, J., *Úvod do sociální patologie*. 1.vyd. Liberec: TU v Liberci, 2009, s. 131

Společným prvkem různých druhů rodinného a domácího násilí je že se jedná o:

- násilí mezi blízkými osobami,
- kde existuje nerovnoměrné rozložení sil,
- dochází k využívání moci a fyzické převahy silnějšího nad slabším,
- pojitkem vztahu je strach oběti a manipulace ze strany agresora, který nerespektuje práva, potřeby a touhy oběti,
- cílem agresora je nadvláda, získání moci a pocitu vlastnictví.

Rodina (domácnost) jako relativně uzavřený sociální systém, do kterého nemůže nikdo zvenku zasáhnout, jako do navýsost soukromého území, do kterého „nikomu nic není“, vytváří vhodné podmínky pro rozvoj a potenciální násilí. Rodina si vytvoří (jako každá malá sociální skupina) určitá „pravidla hry“ – pravidla chování a jednání, systém hodnot, norem, ale také sankcí. Rodina přitom sdružuje osoby, které se od sebe zpravidla velmi liší svou fyzickou silou, rozumovou vyspělostí a sociálními dovednostmi – to je další rizikový faktor pro zneužívání moci, tyranizování a zneužívání.

V rodině je proto více než v jiných skupinách všechno postavené na tom, jestli fyzicky nejsilnější člen nebo seskupení nejsilnějších nezneužije svoji pozici. Kritický je rozdíl v pozici rodičů a dětí, pokud jsou děti malé. Dítě je úplně odkázáno na to, jaká stanoví pravidla společného života rodič.

Jak již bylo zmíněno, kombinace těchto faktorů může způsobit, že pokud má někdo tendenci chovat se agresivně (ubližovat jiným), může se to nejdříve a v největším rozsahu projevit právě v domácnosti.¹⁰

Hněv v milujícím prostředí vytváří zvláštní okolnost především proto, že kvůli lásce, kterou cítíme k druhé osobě – příteli, bratru, rodiči, dítěti, manželovi – nenacházíme před jejich útoky žádnou možnost úniku. Přestože většina lidí tomu nevěří, opravdu je možné milovat zlostnou osobu. Tradičně se uvádí, že oběti hrubého násilí mají jen čtyři možnosti:

¹⁰ ŠPATENKOVÁ, N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, s.104, 105

1) čekat, modlit se a doufat, že se násilnický partner změní, 2) snažit se sám partnera změnit, 3) ukončit vztah tak rychle a bezpečně, jak jen lze, a za 4) jako poslední možnost vyhledat profesionální pomoc.

Dle Vodáčkové¹¹ je každé násilí založeno na tom, že jedna zúčastněná strana je v pozici bezmoci, zatímco druhá moci disponuje a zneužívá ji. U oběti se rozvíjí a utvrzuje prožitek bezmoci a bezvýchodnosti. Zneužitím je ohrožen potencionálně každý z nás. V dětství například tím, že jsme v oslabené pozici vůči dospělým – v dospělosti můžeme být ohroženi opakováním negativních zkušeností a vzorců, které v dětství internalizujeme. K posílení pozice bezmoci může též přispět odlišnost jakéhokoliv druhu a původu, nemoc, stáří, apod.

2.3.1 Děti jako oběti rodinného násilí

„Oč těžším břemenem nám bývá hněv a zármutek nad takovými činy našich bližních než činy samy, pro které se hněváme a rmoutíme!“

Marcus Aurelius

Právě děti představují pro násilníka v mnoha ohledech vhodný objekt - jsou fyzicky slabší, přímo na agresorovi závislé.

Rodina je pro dítě nebezpečným prostředím, ve kterém mu násilí reálně hrozí. V odborné literatuře se pro násilí páchané na dětech ustálilo označení **syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte** – syndrom CAN. Syndrom CAN v sobě zahrnuje:

1. **Fyzické násilí** je pravděpodobně v rámci syndromu CAN nejpodrobněji prozkoumaný a popsáný jev, a jedná se o všechny akty fyzického násilí na dětech, jehož následkem jsou zranění různé intenzity-modřiny, odřeniny, lysiny po vytrhaných vlasech, řezné, sečné a bodné rány, stopy po opaření horkou vodou, spáleniny na dlaních, chodidlech, zádech nebo sedací části od cigaret nebo jiných topných těles a mnohé další.

2. **Sexuální násilí** představuje zneužití fyzické nebo psychické převahy vůči dítěti se sexuálních důvodů. Zahrnuje také sexuální obtěžování, sexuální aktivity

¹¹ VODÁČKOVÁ, D. a kol., *Krizová intervence*. 1.vyd. Praha: Portál, 2002, s. 459

s dítětem nebo před dítětem, znásilnění a také využívání dětí k pornografii nebo prostituci. Mezi nejnapadnější příznaky sexuálního násilí patří: bolesti hlavy, bříška, opuchliny, modřiny, odřeniny nebo krvácení v oblasti vnějších rodidel a na zadečku, bolesti při močení, bolesti při chůzi nebo sezení, opakující se záněty pochvy, ranky a oděrky v ústech. Věkově neadekvátní vyjadřování týkající se sexuálních praktik, nadměrný zájem o sexuální témata, předvádění sexuálního chování nebo sexuální násilí na hračkách, panenkách, apod. Dále to jsou poruchy spánku, poruchy příjmu potravy, enuréza (pomočování), bezdůvodný pláč, útky, agresivita a destruktivní chování (sebepoškozování, sebevražedné jednání).

3. **Psychické násilí** (citové, emocionální týrání) zahrnuje ignorování dětí, jejich izolování, terorizování, neustálé kárání, nucení k určitému výkonu, který překračuje možnosti dítěte. Důsledkem takového jednání může být: koktání, tiky, zadržování v řeči, ustrašenost, nervozita, nesoustředěnost, pocity viny, uzavřenost, stažení ze sociálních kontaktů, depresivita, malá sebedůvěra, lhaní.

4. **Zanedbáváním** rozumíme chronický nedostatek podnětů nezbytných pro normální, zdravý fyzický a psychický vývoj dítěte.

5. **Systémové týrání (tzn. druhotné ponižování)** je týrání působené systémem, který by měl sloužit k pomoci a ochraně dětí a jejich rodin.

Formy systémového týrání jsou např. opakovaná nadbytečná lékařská vyšetření, zanedbání či špatná péče v kolektivních zařízeních (jesle, mateřská škola, základní škola, dětský domov apod.), ale i rozhodování o osudu dítěte bez dostatečně objektivní informovanosti o situaci, oddělení dítěte od rodiny v případě, kdy to není vyhnutelně nutné, nevhodné zásahy ze strany soudů či orgánů sociálně-právní ochrany.¹²

Zneužívání a týrání dětí se vyskytuje ve všech společenských vrstvách, i když je vyšší výskyt syndromu CAN běžně spojován s nízkým socioekonomickým statusem rodiny (chudoba, nezaměstnanost) a nízkým stupněm dosaženého vzdělání rodičů. Důsledky zneužívání, týrání a zanedbávání dětí v rodinách mohou mít dlouhodobý charakter. Mnohé ze zneužívaných dětí mohou mít problémy v pozdějším věku, např. v dospívání a dospělosti. Tyto problémy se mohou projevat v partnerských vztazích a v manželství

¹² ŠPATENKOVÁ, N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, s. 126

(zneužívané děti bývají zneužívané i v dospělosti svými partnery), v rodičovských vztazích (u dětí, které byly sexuálně zneužívané, je zvýšená pravděpodobnost, že se budou takto chovat vůči svým dětem).¹³

Násilí na dětech je základním porušením práv dětí, vždy je neospravedlnitelné a neomluvitelné, protože je tragédií na samém začátku jejich života, který tak jednoznačně předznamenává. Dětem bere výsostné právo a potřebu šťastného a spokojeného dětství. Tato forma zcizení dětství je odpovědná za celoživotní bolest a trauma, se kterou jsou děti nucené žít.¹⁴

Poučka tvrdí: čím mladší dítě, tím vážnější následky. Zkušenosti z individuálních případů tomu poněkud protiřečí, neboť i pubescenti a mladiství mohou být násilím mezi rodiči silně otřeseni ve svých životních postojích a hodnotách.¹⁵

Momentálně je diskutován problém, zda „násilný partner“ může být současně „dobrým otcem“. Ztratil násilný partner své morální právo na kontakt s dítětem, protože nechal své dítě přihlížet tomu, jak ubližuje matce? Jak určit míru násilí, při kterém je kontakt násilného rodiče s dítětem (morálně, právně, psychologicky) neakceptovatelný? Můžeme vůbec dítě vystavovat situacím kontaktu s násilnou osobou, aniž by mu hrozila retraumatizace? Co je pro blaho dítěte a jeho zdravý vývoj lepší? Přerušení kontaktu s násilným rodičem, anebo naopak jeho udržování, a to i přes odpor dítěte?¹⁶

2.3.2 Ženy jako oběti rodinného násilí

„ Muže, který zdvihne na ženu ruku s jiným úmyslem, než by ji chtěl pohladit, je třeba postavit jako nejpodlejšího padoucha na pranýř. “

Joyce

Dle Matouška¹⁷ jsou kromě dětí v rodinách nejčastěji týrány ženy. Násilné chování mužů k ženám může mít povahu fyzického strkání, úderů rukou, kopanců až po útoky s chladnou či střílnou zbraní.

¹³ Tamtéž, s. 127

¹⁴ VANÍČKOVÁ, E. *Interpersonální násilí na dětech*. 1.vyd. Praha: Úřad vlády v rámci vládní kampaně Stop násilí na dětech, 2009, s. 7

¹⁵ Odborný časopis, *Právo a rodina*. č. 9., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2007, s. 13

¹⁶ Odborný časopis, *Právo a rodina*. č. 11., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2009, s.

¹⁷ MATOUŠEK, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. 2.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997, s.101

Toto násilí je často kombinováno s deptáním psychickým (žárlivými výstupy, kritikou zevnějšku ženy a její atraktivity, kritikou toho, jak žena pečuje o děti a domácnost) a také sexuálním zneužíváním (vynucování pohlavního styku pohrůzkami, násilný způsob sexuálního styku). Žena je sice před násilím ve většině zemí chráněna zákony, tyto zákony však ženy v praxi využívají jen málo, zejména pokud by se obžalovanými měli stát členové rodiny. Naopak nejsou výjimečné případy, kdy ženy na sebe berou obvinění muže z týrání či zneužívání dětí. Také policejní a soudní orgány dosti neochotně zasahují do vnitřních rodinných záležitostí. Proto se odhaduje, že množství nehlášených případů ženy je mnohem vyšší než počet případů řešených intervencí mimo rodinného činitele.

Násilí za sebou pochopitelně zanechává i viditelné stopy. Dvě třetiny žen vycházejí z domácích hádek v podstatě vždy nějakým způsobem zraněné. Mají pohmožděny, popáleniny, otevřené rány, zlomeniny a podobně. Zhruba stejné procento žen trpí také psychicky. Mají strach, deprese, poruchy příjmu potravy, žaludeční vředy a nezdědka utápí svou bolest alkoholem. Všechno mnohokrát směřuje i k pokusům o sebevraždu. Mnohé oběti jsou svojí situací zatíženy tak, že jen velmi těžko, anebo dokonce vůbec nezvládnou své každodenní povinnosti, svoji práci nebo výchovu dětí.¹⁸

Násilí se na svých obětech podepisuje nejen psychicky, ale i finančně a též materiálně. Často se stane, že postižené ženy chtějí v první řadě utéct od násilnického manžela a je jim v podstatě jedno jak, za jakých podmínek a či okolností. Prostě mu raději přenechají celý majetek, jen aby už ho nemusely vidět a stýkat se s ním. Mnoho žen se dokonce zřekne i alimentů, bolestného či odškodného a to ze strachu, že jim bude opět vyhrožováno a že budou vystaveny dalšímu nebezpečí. Zneužívané ženy s sebou často nesou i další sociální důsledky. Často zůstanou velmi izolované, protože nemají pomocníky, přátele, rodiny či sousedy, jelikož tyto vztahy a kontakty byly partnerem systematicky a záměrně odbourávány. Jsou však známy i ty případy, kdy žena své sociální zázemí ztratí, když zveřejní, že je zneužívána, a rodina či přátelé se od ní na základě toho odvrátí.¹⁹

Marrewa²⁰ uvádí, že slovní týrání začíná maličkostmi a časem přerůstá (během dnů, týdnů nebo dokonce let) ve fyzické násilí. Zpočátku může mít formu drobného shazování nebo urážek, později násilník začíná přecházet od výslovnější kritiky a výhrůžek. Nakonec

¹⁸ BUSKOTTE A., *Z pekla ven – žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno: Computer Press. 2008, s. 17

¹⁹ Tamtéž, s.17

²⁰ MARREWA, A. *Nenechte si ubližovat*. 1.vyd. Praha: Portál, 2002, s. 169

začíná používat k prosazení své dominance svoje tělo a sílu. Vstupuje do osobního prostoru své partnerky, čímž ji nutí udělat krok zpátky nebo uhnout stranou. Začíná tyranizovat své okolí. Vede to ke štípání nebo fackám „z legrace“ nebo k „neúmyslnému“ šťouchání nebo strkání. Drobná napadení později přerůstají ve vážné fyzické týrání – facky, rány pěstí – nebo v něco mnohem horšího.

2.3.3 Domácí násilí na mužích

Máme-li se soustředit na násilí páchané na mužích, nelze tudíž jednoduše změnit pohlaví pachatele a oběti. Vzhledem k tomu, že základy moderní společnosti jsou postavené na oddělení soukromé a veřejné sféry a na binárním systému dvou pohlaví, vychází tematizace domácího násilí ve vztahu k ženám a mužům z rozdílných sociálních rámců a souvislostí. Domácí násilí na mužích se rovněž docela dobře může uplatnit. Mocenský aspekt ale nemusí zahrnovat pouze zneužití síly. Pojem násilí sice implikuje jednosměrný akt namířen od násilníka směrem k oběti, vedle toho však zažívá oběť mnohem širší škálu chování a partnerských interakcí, které spolupůsobí v rámci vztahu, jehož součástí je fyzické a psychické násilí. Je v něm zastoupen motiv kontroly a manipulace, což jsou interaktivní prvky zasazené do rámce vztahu. Moc a manipulace záleží na vzájemném působení: moc předpokládá podřízení se, manipulace předpokládá akceptování vyžadovaného chování. Naproti tomu násilí může být čistě jednostranným působením na člověka, jinou živou bytost nebo věc, přičemž reakce nehraje podstatnou roli. Domácí násilí je velká paleta jednání, které zahrnuje i manipulaci, kontrolu, nátlak, vydírání, ponižování atd. Násilí páchané na mužích může být specifické právě tím, že na jedné straně není patrná tak výrazná převaha síly na straně pachatele, na druhé straně může být přítomen silný potenciál manipulace nebo moci spíše symbolické povahy.²¹

Domácí násilí se odehrává mezi intimními partnery, pachatelem je v tomto případě blízký člověk, ke kterému má oběť citové vazby, sexuální vztah, apod. V moderní době se soukromí stalo výlučnou sférou, do které na rozdíl od veřejného prostoru nezasahovaly formální instituce, případně zasahovaly v omezené míře (např. v oblasti péče o dítě). Je stále obtížnější definovat instituce, které by měly řešit konflikty mezi partnery.

²¹ BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., *Domácí násilí-násilí na mužích a seniorech*, 1.vyd. Praha: Triton, 2006, s. 29

Přitom vzniká paradox v tom, že sféra partnerského života je v současné společnosti jednotlivými aktéry i širokou veřejností stále jaksi idealizována a pokládána za oddělenou od „studeného a krutého“ venkovního světa soutěžení řídicího se přísnými pravidly. Přesto však – ač by tedy měla být prosta vypočítavosti a privilegování osobních zájmů – tvoří nedílnou součást „genderového mocenského pole“. Ve většině případů sice bývá obětí domácího násilí žena, avšak právě toto nastavení posuzovacích kritérií může ztěžovat pomoc mužům, kteří se stali obětí domácího násilí, protože pro ně zde vlastně „není místo“. ²²

Prokázání násilí a především pomoc týraným mužům je komplikována také neochotou mužů vyhledat institucionalizované formy psychosociální pomoci. Pro muže je týrání velmi ponižující, stydí se vyhledat jakoukoliv pomoc. Souvisí to do značné míry s tím, že týrání mužů nekoresponduje s tradičním pojetím mužské role a není sociálně akceptováno. Od mužů se očekává, že budou odvážní, silní, stateční, že „*se přece dokáží ubránit*“, prostě proto, že se předpokládá, že muži jsou fyzicky zdatnější než ženy. Zdrčený týraný muž zpravidla vyvolává v sociálním okolí nejistotu, pohoršení nebo údiv. Násilím jsou ohroženi především submisivní, neagresivní a spíše femininní muži. Svými partnerkami bývají popisováni jako „*ňoumové*“, mohou mít nějaký handicap (fyzický, psychický, sociální aj.) a často trpí sklony k nadváze. Zpravidla špatně navozují sociální (a tedy i partnerské) kontakty, nemají vytvořenou sociálně podpůrnou síť a se svojí partnerkou se seznámili na inzerát, který si podali oni. ²³

2.3.4 Senioři jako oběti domácího násilí

Špatné zacházení se staršími lidmi má podobu jednorázového či opakovaného fyzického, psychologického (emocionálního), finančního „útoku“ nebo zanedbávání. Může být vědomé i nevědomé, resp. záměrné a nezáměrné, a objevuje se jak v domácím prostředí, tak ve formálních institucích – ústavech dlouhodobé péče, zdravotnických zařízeních atd.

Vždy však způsobuje zbytečné trápení, zranění, bolesti, porušení nebo ztrátu lidských práv a samozřejmě snižuje kvalitu života ve stáří, v případě kriminálního chování ohrožuje

²² BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., *Domácí násilí-násilí na mužích a seniorech*, 1.vyd. Praha: Triton, 2006, s. 30

²³ ŠPATENKOVÁ, N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, s. 134

život sám. Současně jde o antisociální jednání, s nímž jsou spojené náklady na zdravotní péči, destruované bydlení, zničené či pozbyté věci, na soudní řízení atd. Týrání, zneužívání a zanedbávání nelze zcela jednoznačně rozlišit – definice závisí na frekvenci, trvání, intenzitě, důsledcích.

- **Fyzické týrání** zahrnuje různé formy tělesného násilí, které se projevují krevními podlitinami, odřeninami, oděrkami, otevřenými ranami, popáleninami či frakturami. Tyto formy týrání jsou ve srovnání s nepodáním nebo nedbalým podáváním léků snadněji identifikovatelné. Starší ženy nejsou ušetřeny sexuálního zneužívání s jeho fyzickými, psychickými a sociálními důsledky.

- **Psychologické týrání** sahá od slovní agrese (křičení, nadávky, vyhrožování) přes lhaní, ponižování po ignoraci a vyloučení z rodinného života. Senior obvykle reaguje úzkostí, depresemi, signálem mohou být „nevysvětlitelné“ změny chování. Psychické ubližování prožívají senioři hůře než fyzické.

- **Ekonomické zneužívání** znamená okrádání seniora o peníze a majetek (cennosti v domácnosti, byt, dům atd). Pro okolí se „zviditelňuje“ nedostatkem hotovosti na zajištění základních osobních potřeb, ubýváním vlastních cenných předmětů.

- **Zanedbávání**, které je v podstatě pasivní formou týrání či zneužívání, se typicky projevuje nedostatkem pozornosti k seniorovi – k uspokojení jeho potřeb fyziologických (jídlo, pití, teplo, hygiena atd.), psychologických (bezpečí, láska) a sociálních (sociální kontakty, sociální vztahy).²⁴

Buriánek²⁵ uvádí, že mezi **faktory** zvyšující ohroženost seniora špatným zacházením patří:

- celkový špatný zdravotní stav,
- poruchy kognitivních a komunikačních funkcí (syndrom demence),
- ztráta soběstačnosti,
- sociální izolace,

²⁴ ŠPATENKOVÁ, N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, 1 vyd. Praha: Grada Publishing, 2004, s. 131

²⁵ BURIÁNEK, J., KOVARŽÍK, J., *Domácí násilí-násilí na mužích a seniorech*, 1.vyd. Praha: Triton, 2006, s. 83

-soužití s agresorem a závislost na něm.

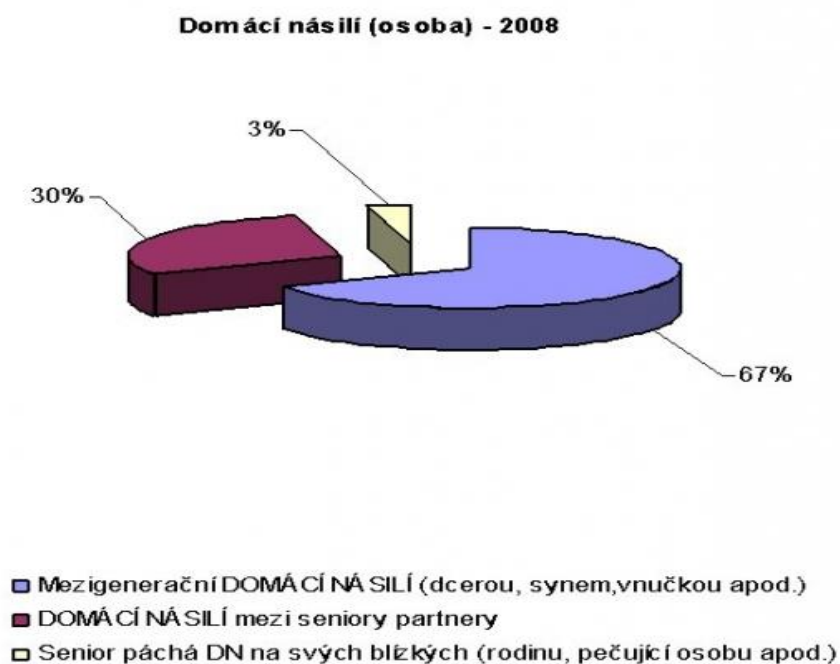
K faktorům zvyšující pravděpodobnost, že se někdo dopustí špatného zacházení vůči závislé osobě patří:

- alkoholismus, drogová závislost,
- psychopatologie, psychopatie,
- nízký intelekt,
- předchozí agresivní či asociální jednání,
- přetížení a existenční problémy rodiny a pokles ochoty a možností jejích členů poskytnout kvalitní péči,
- materiální, bytová závislost oběti na agresorovi,
- nízká úroveň zájmu a ochrany před nežádoucím jednáním ze strany společnosti, včetně ochrany práv a důstojnosti klientů dlouhodobé ústavní péče, diskriminační tendence společnosti,
- syndrom vyhoření u ošetrovatelského personálu.

Oběti domácího násilí často hledají podporu na anonymních linkách důvěry. Názorný příklad uvádí grafy č. 1 a č. 2, ve kterých se v roce 2008 na sociální službu telefonické krizové pomoci Senior telefon obrátilo 181 uživatelů s tématem domácího násilí.

Podle statistik byla nejvíce zastoupena kategorie psychické domácí násilí, dále pak i psychické násilí v kombinaci s fyzickým násilím a na třetím místě psychické násilí s ekonomickým násilím.

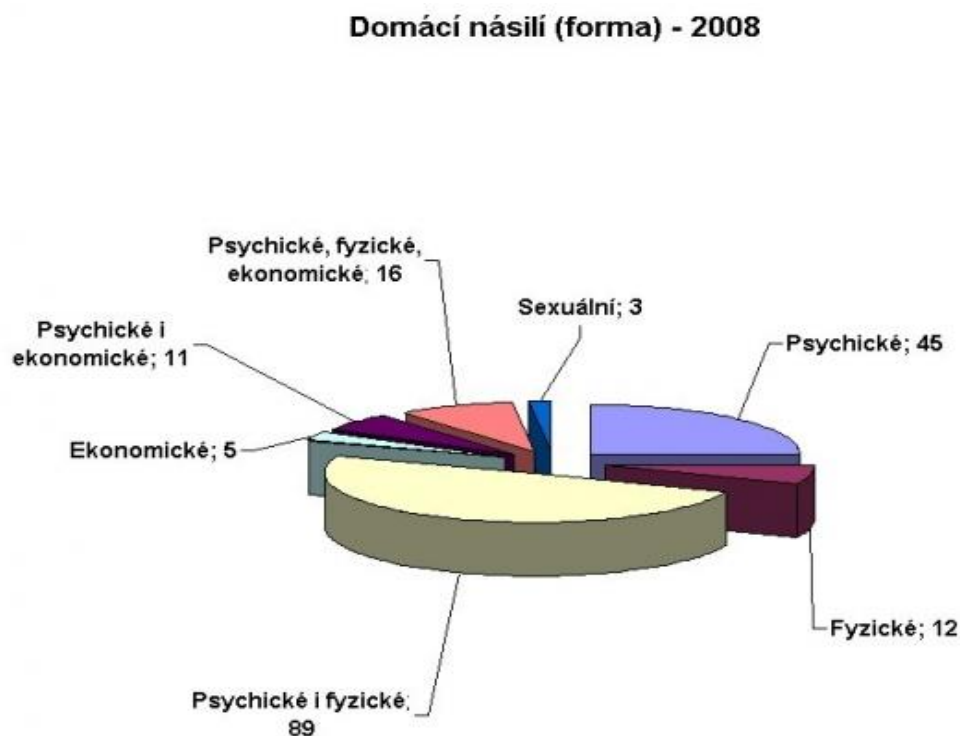
Graf č. 1

Uživatelé se často obracejí na telefonickou krizovou linku u psychického násilí, kde popisují vyhrožování, nadávání atd. Psychické násilí pak může eskalovat až do fyzického násilí, kde dochází k fyzickému napadání. Podle statistik je nejvíce zastoupeno mezigenerační domácí násilí a násilí mezi seniory partnery. Příčinou může být zmiňovaná nerovnováha ubývajících sil, závislost na péči nebo vyvrcholení špatných vztahů. **Sociální služba telefonické krizové pomoci Senior telefon je bezplatnou, nonstop službou pro ohrožené osoby domácím násilím. Uživatelé si mohou o své situaci anonymně promluvit.** Sociální pracovníci informují o institutu vykazání, intervenčních centrech nebo v naléhavosti doporučují obrátit se na policii, záchrannou službu, sociální pracovníce, azylové domy, psychology, právníky.²⁶

²⁶ <http://www.zivot90.cz/4-socialni-sluzby/14-senior-telefon-telefonicka-krizova-pomoc/142-domaci-nasili>

Graf č. 2

2.4 Cyklus násilí

Cyklus násilí vychází ze zjištění, že k násilí nedochází permanentně a ochota obětí zůstat v násilném vztahu je udržována cyklickým střídáním jednotlivých fází násilí, která zahrnují i relativně klidná období.

Cyklus násilí se skládá ze tří oddělených a odlišných fází:

1. Fáze narůstání tenze – zahrnuje mírné incidenty (verbální agresi – kritizování, nadávky, facky, apod.), u oběti se zvyšuje napětí a strach z možného násilí a oběť se snaží odvrátit budoucí eskalaci násilí.

2. Fáze násilí – relativně krátká fáze, trvající od několika minut do několika hodin v jejímž průběhu tenze z předchozí fáze eskaluje v otevřené násilí a může mít za následek zranění, případně až smrt.

3. Fáze „líbánek“, klidu – situace se uklidní, v průběhu této fáze se násilník omlouvá, slibuje, že násilí se už nebude opakovat, projevuje lítost nad svým chováním. V některých případech se ale násilník neomlouvá a vinu za své násilné chování připisuje oběti. Pokud ale oběť změní své chování, slibuje, že se násilné epizody už nebudou opakovat. Tato fáze může být v počátku trvání vztahu nejdelší, ale v průběhu času se obvykle stává výrazně kratší, až téměř vymizí velmi rychlým přechodem do fáze narůstání tenze.²⁷

Domácí násilí se neomezuje pouze na jedinou epizodu, je jevem dlouhodobým a opakovaným. Představuje složitý **postupně se vyvíjející proces**, který má v konkrétním intimním vztahu svoji historii. Platí, že počátky násilí, které vstupuje do intimního vztahu, lze jen velmi těžko odlišit od projevů nadměrné pozornosti, žárlivosti či péče.

Domácí násilí vykazuje, pokud se ihned v zárodku nezastaví, sklon ke stupňování krutosti a intenzity každého následujícího útoku. Cyklus domácího násilí se pohybuje ve spirále střídajících se období relativního klidu s obdobími ataků s gradující tendencí. V případě dlouholetého násilí se potom u oběti často projeví **posttraumatická stresová porucha** tzn. mimo jiné naučená bezmocnost či beznaděj.²⁸

2.5 Jak se účinně bránit domácímu násilí?

Má-li oběť uspět, musí si především vytvořit vlastní systém obrany, dále postupně a cílevědomě shromažďovat důkazy svědčící o násilném chování násilníka. Musí si uvědomit, že protivníkem je člověk dvojí tváře. Za zavřenými dveřmi despota zneužívající svoji fyzickou, ekonomickou i sociální převahu, demonstrující svoji moc, navenek pak starostlivý otec a manžel ukazující snahu pomoci své (jak se často říká) psychicky labilní partnerce a matce svých dětí.

²⁷ MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2008, s. 36, 37

²⁸ HUŇKOVÁ, M., VOŇKOVÁ, J. *Domácí násilí v ČR z pohledu práva*. 1. vyd. Mimoň: Tiskárna Ralsko, 2004, s. 56

Dle Voňkové²⁹ existují rady, které mohou pomoci oběti v případě jejího fyzického napadení, ohrožování na zdraví či životě:

- Snažit se otevřít okna nebo dveře.
- Mluvit, křičet nebo volat o pomoc.
- Pokud došlo k napadení během volání na policii, nechat vyvěšený telefon.
- Dochází-li k násilným scénám opakovaně, poučit děti (pokud jsou schopné vzhledem k věku situaci pochopit), jak se mají chovat – volat sousedy, utéci, schovat se...
- Mít připravenou únikovou cestu.
- Sbírání důkazů (ukládat si jakýkoliv důkaz o fyzickém násilí nebo zdemolování bytu – roztrhaný oděv, vytrhané vlasy, fotografie modřin a jiných zranění, fotografie zničeného nádobí a nábytku, oken, dveří atd.).
- Mít seznam důvěryhodných osob, které oběť může v krizové situaci kontaktovat a které budou popř. ochotny také vypovídat.
- Při jakémkoliv zranění je potřeba navštívit co nejrychleji lékaře (trvat na zadokumentování návštěvy a rozsahu poranění, přičemž zranění s dobou delší než 7 pracovních dní a nemožnost vést běžný způsob života, zakládají trestní odpovědnost pro trestný čin ublížení na zdraví).

Conwayová³⁰ uvádí, že pro oběť, která je násilím nesmírně vyčerpaná a chybí jí sebedůvěra, může být myšlenka na všechno to zařizování odrazující. Důležité však je zapamatovat si, že nic oběti nemůže zabránit v tom, aby podnikla první krok a uvěřila tak, že je možné se násilí zbavit. Jakmile se to povede, učiní-li se první krok, který by agresor nechtěl.

Dalším malým krůčkem je zvednout telefon a zavolat některé organizaci nabízející v tomto směru profesionální pomoc. Dalším krokem pak může být to, že oběť bude

²⁹ VOŇKOVÁ, J., *Vaše právo – první pomoc ženám, obětem domácího násilí*. 4.vyd.Praha: proFem o.p.s., 2005, s. 8

³⁰ CONWAYOVÁ, H., *Domácí násilí – příručka pro současné i potencionální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. 1.vyd. Praha: Albatros, 2007, s. 131

přemýšlet o tom, jak vést další život. Tímto způsobem dojde k přibližování se blíž a blíž ke svému cíli. Některé ženy to učiní všechno samy, jiné musí vyhledat odbornou pomoc.

2.5.1 Intervenční centra

Zákon č. 135/2006Sb., o ochraně před domácím násilím zřídil v ČR od 1. ledna 2007 na úrovni krajů intervenční centra, která mají mít klíčovou roli v systému řešení domácího násilí. Jejich úkolem je poskytovat fundovanou sociální, psychologickou a právní pomoc konkrétním osobám, které jsou ohroženy domácím násilím. Kromě toho mají intervenční centra plnit i informační a koordinační (a metodické) úkoly ve vztazích mezi orgány sociálně-právní ochrany dětí, zdravotnickými zařízeními, policií a soudy. Přestože jsou intervenční centra součástí systému, který počíná intervencí státu policejním vykazáním násilníka (policie předává příslušné údaje intervenčnímu centru), může se ohrožená osoba i kdokoli jiný obrátit na intervenční centrum se žádostí o pomoc přímo.³¹

Efektivní pomoc poskytovaná obětem domácího násilí by v sobě měla zahrnovat vždy dostupnou komplexní paletu kvalitních služeb krizovými telefonickými linkami počínaje přes poskytování doprovodů a právní pomoci včetně právního zastoupení, ubytování včetně možnosti utajení, sociálního poradenství, psychologickou pomocí a následnou terapeutickou péčí konče. Velkou roli v efektivitě ochrany společnosti před domácím násilím sehrává v první řadě dostatečná informovanost odborné i laické veřejnosti, jež je realizována zejména prostřednictvím výcvikových programů, informačních kampaní, vzdělávacích akcí apod. Systém pomoci poskytovaný obětem domácího násilí prostřednictvím nejrozličnějších specializovaných poradenských center, azylových domů a následné terapeutické péče sehrává v boji proti domácímu násilí v moderní společnosti nezastupitelnou úlohu.³²

Bohužel v České republice je dosud takových kvalitních zařízení nedostatek, přičemž čímž větší je vzdálenost bydliště oběti domácího násilí od velkého města, tím menší je pro ni šance na dostupnost takových služeb. Na druhé straně lze však zaznamenat viditelný pokrok spočívající zejména ve snaze regionálních psychologických poraden, linek důvěry

³¹ CONWAYOVÁ, H., *Domácí násilí – příručka pro současné i potencionální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. 1.vyd. Praha: Albatros, 2007, s. 90

³² VOŇKOVÁ, J., HUŇKOVÁ, M., *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 1.vyd. Praha: proFem, o.p.s., 2004, s. 179

a domovů pro matky s dětmi v tématice poskytování pomoci obětem domácího násilí se vzdělat a paletu svých služeb tímto směrem rozšiřovat.

Dle Úlehly³³ ve světě a potažmo i u nás vzrůstá zájem o výskyt, prevenci a vůbec problematiku takových závažných činů, jakou jsou sexuální zneužívání, týrání dětí i manželských partnerů a podobně. Čím je situace, kterou klient popisuje děsivější, tím spíše začne odborník pracovat, tedy podle svého nejlepšího svědomí jednat. Profesionální způsoby práce jsou účinné a vhodné pro kterýkoli z problémů.

2.5.2 Zákon o ochraně před domácím násilím

Jak již bylo v předchozí kapitole zmíněno, dnem 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., O ochraně před domácím násilím³⁴, kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, ve znění pozdějších předpisů (zákon o domácím násilí). V důvodové zprávě se k tomuto zákonu uvádí, že „*si návrh klade za cíl řešit jev, který je obecně známý pod pojmem domácí násilí, a to prostřednictvím jasně formulované vůle státu chránit ohroženou osobu a zamezit dalšímu jednání násilné osoby, tedy jednoho člena společného obydlí vůči druhému, a to zejména prostřednictvím možnosti jeho krátkodobého vykázaní z místa, v němž spolu žijí*“³⁵

Zákon tak hlavně propojuje a upravuje postupy policie, justice a sociálních služeb při řešení těchto případů. Obsahuje paragrafy, kterými se mění zákony o Policii ČR, zákony o sociálním zabezpečení, trestní zákon a občanský soudní řád.

Tímto zákonem došlo k rozšíření oprávnění policistů o možnost rozhodnout o vykázaní násilné osoby, která se dopouští domácího násilí ze společného obydlí (dočteme se v § 21a až § 21d zákona o Policii ČR). V praxi to znamená, že pokud Policie ČR případ identifikuje jako domácí násilí se všemi jeho náležitostmi s tím souvisejícími, tak policista vykáže násilnou osobu ze společného bydlíště na dobu deseti dnů, přičemž tato lhůta nemůže být jakkoliv zkrácena.

Úprava institutu vykázaní v ČR je s platností od 1. 1. 2009 nově upravena novelou zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky³⁶, konkrétně v §§ 44 až 47 „Oprávnění

³³ ÚLEHLA, I., *Umění pomáhat*. 3.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007, s. 105

³⁴ Zákon č. 135/2006 Sb., O ochraně před domácím násilím, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.

³⁶ Zákon č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

vykázat osobu z bytu nebo domu i z jeho bezprostředního okolí“. Zde se již hovoří o tom, že Policie ČR poskytuje ohrožené osobě **personální i teritoriální ochranu** (dříve byla pouze ochrana teritoriální), dochází ke kontrole dodržování povinností vykázané osoby, přičemž policisté mají za povinnost nahlásit každé vykázaní Intervenčnímu centru, orgánům sociálně-právní ochrany dětí (jsou-li přítomny děti), nově i příslušnému civilnímu soudu – to vše do 24 hodin od vstupu do společně obývaného bytu nebo domu.

Za účelem poskytování kvalitních služeb pro oběti domácího násilí musí všechny zainteresované instituce sjednotit svůj pohled a přístup k tomuto problému. Sjednocení pojmů a dosažení základní znalosti problému je nezbytné také v oblasti odhadování rizika pokračování násilí a vytváření bezpečnostního plánu pro oběť. Podcenění nebezpečnosti pachatele domácího násilí se totiž pro oběti může stát osudným. Ukazuje se, že jsou-li intervence různých institucí nepropojené, jsou méně efektivní. Proto i u nás začaly vznikat programy zahrnující interdisciplinární spolupráci, jejichž cílem je koordinace intervencí jednotlivých institucí tak, aby bylo zajištěno větší bezpečí oběti a byl jí usnadněn přístup ke zdrojům pomoci.

Základním předpokladem efektivní pomoci je tedy dostatečná znalost pracovníků pomáhajících profesí a zainteresovaných institucí v oblasti dynamiky násilných vztahů, důsledků prožitého traumatu oběti, prožívání dětí, které byly svědky násilí mezi rodiči, ale i možností a mezí práce s pachateli.³⁷

2.6 Pohled do statistik

V roce **2007** Bílý kruh bezpečí evidoval prostřednictvím sítě intervenčních center v ČR celkem **862** případů policejních vykázaní a civilní soudy ve stejném roce přijaly **500** žádostí o vydání předběžného opatření se žádostí o vykázaní nebo jeho prodloužení. V kolika případech soudy takovou žádost zamítly nebo jí vyhověly nelze zjistit, tento údaj nebyl Ministerstvem spravedlnosti ČR statisticky sledován.

V roce **2008** bylo evidováno **679** policejních vykázaní a na soudy bylo doručeno **400** žádostí se žádostí o vydání předběžného opatření. Počet poklesl o více než

³⁷ Odborný časopis, *Právo a rodina*. č. 12., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2007, s.23

20 %. V roce **2009** evidovalo 15 intervenčních center sdružených v Asociaci intervenčních center v ČR celkem **778** policejních vykazání, tedy mírný nárůst, ale stále pokles oproti prvnímu roku vykazování o 10 %. Čísla z resortu justice nejsou zatím k dispozici. Ze společného obydlí bylo v roce 2009 policií vykazáno celkem **780** násilných osob, z toho **16** žen. Nejčastěji byly vykazáním přerušeny násilné incidenty v rámci věkové kategorie 31 - 40 let. Tento rok bylo prostřednictvím policejního vykazání zajištěno bezpečí pro **762** bezprostředně ohrožených žen, **39** mužů a **911** dětí, celkem tedy bylo před dalšími možnými útoky blízké násilné osoby v minulém roce ochráněno **1712** osob.³⁸

„Domácí násilí je nejrozšířenější formou násilí vůbec, přičemž je současně formou nejméně kontrolovanou a co do své frekvence a závažnosti nejvíce podceňovanou.“

*Schneider, H.J.
(německý kriminolog)*

³⁸ <http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/novinky-nazory/vykazani-v-roce-2009/r17>

3 Praktická část

3.1 Cíl praktické části

Záměrem a cílem celé práce bylo zjištění možnosti prevence u poškozených osob domácím násilím. V první fázi praktické části byl proveden průzkum dotazníkovým šetřením u poškozených osob domácím násilím na území okresu Jičín. Policejní statistiky totiž hovoří o tom, že v Jičínském okrese bylo v roce 2007 vykonáno celkem 58 výjezdů k případům hlášeným jako domácí násilí (z toho 4x byla věc řešena jako trestný čin a 4x jako přestupek, 1x byla násilná osoba vykázána z bydliště). V roce 2008 bylo 42 výjezdů k těmto případům (1x řešen trestný čin, 2x přestupek, 1x vykázání), v roce 2009 bylo uskutečněno 54 výjezdů (2x řešen přestupek).

Za zmínku stojí poznamenat, že další úkony se odvíjí od provedeného šetření hlídky na místě. To především znamená zjištěním klíčových znaků, kterými jsou opakování a dlouhodobost, eskalace a jasné a nezpochybnitelné rozdělení rolí na ohroženou a násilnou osobu (domácí násilí nejsou vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde je rovné nebo střídavé postavení stran incidentu). Z tohoto důvodu byly posléze výjezdy hlídek k některým z původně vyhlízejících trestných činů překvalifikovány na přestupky proti občanskému soužití, případně obě strany nahlášenou skutečnost na místě vyřešily bez dalšího zaevidování věci.

Dále jsou provedeným průzkumem zjišťovány důvody, které zapříčinily páchání trestné činnosti blízkou osobou, ustanovení nejčastějšího druhu napadání poškozené osoby, čím bylo ovlivněno jednání agresora. Pozornost byla především zaměřena na prevenci již poškozených osob. Z jejich zkušeností bylo čerpáno, kdy je již prospěšné začít s prevencí proti tomuto násilnému jednání tak, aby se dalo předejít újmě na zdraví, případně životě člověka.

V druhé fázi praktické části je uvedena kazuistika poškozené ženy, jejíž případ byl řešen Policií ČR. U poškozené osoby je zmíněna rodinná, osobní i sociální anamnéza. Další názorné případy poškozených žen jsou ve formě protokolů o podání vysvětlení přiloženy v příloze.

3.2 Použité metody

V praktické části práce byly čerpány informace a sběr dat za pomoci standardizovaného dotazníku, anamnestické údaje kazuistiky byly získány studiem dokumentace, autoanamnézou, heteroanamnézou, metodou pozorování a rozhovoru při provádění úkonů s poškozenou osobou. Jména a místa byla změněna.

Standardizovaný dotazník k danému tématu byl pro všechny respondenty (poškozené) totožný a obsahoval uzavřené otázky. Poškozené osoby, které vypracovaly dotazník byly poučeny o tom, že tento sběr dat sloužil pro potřebu k vědeckým účelům studijní závěrečné práce a je zcela anonymní. Získaná data byla proto pořízena s jejich souhlasem a dobrovolností.

3.3 Průzkum

3.3.1 Stanovení předpokladů

Výsledky standardizovaného průzkumu by měly potvrdit nebo vyvrátit tyto stanovené předpoklady:

Předpoklady:

P1 – více než 70 % obětí domácího násilí pochází ze sociálně slabé rodiny nebo z neúplného rodinného zázemí (pouze jeden rodič, výchovu obstarali prarodiče, jiná náhradní rodinná péče) a především se jedná o ženy nebo i muže, ale spíše již ve věku seniora.

P2 – přibližně polovina dospělých obětí domácího násilí má s tímto násilím zkušenost již ze svého dětství.

P3 – minimálně 70 % poškozených osob domácího násilí bylo atakováno více druhů násilí (fyzické, verbální, psychické či jiné) ze strany agresora.

P4 – nejméně polovina dotázaných poškozených protiprávní jednání dříve neoznámilo na příslušné úřady, jelikož měli strach z dalšího agresivního jednání tyрана.

P5 – více jak polovina poškozených si je již vědoma prevence v dané věci a alespoň 70% dotázaných v současné době ví, kde nalézt příslušné informace k tomuto problému.

P6 – většina dotázaných navrhuje seznámit se s prevencí již na základní škole, a více jak polovina respondentů za nejvýhodnější formu seznámení považuje přednášku odborných pracovníků k danému tématu doprovázenou názornými příklady.

3.3.2 Místo, čas a způsob sběru dat

Sběr dat probíhal pomocí standardizovaného dotazníku, který byl pro všechny respondenty totožný a obsahoval otázky uzavřené. Dotazník byl zvolen pro poškozené osoby domácím násilím, ke kterým byl proveden výjezd hlídky Policie české republiky. Od data 1.1.2007 (kdy začal platit nový zákon o domácím násilí), bylo ke konci roku 2009 hlášeno na okrese Jičín celkem 154 výjezdů policejních hlídek k případům hlášeným jako domácí násilí.

Dotazníkovým šetřením bylo osloveno celkem 30 poškozených, přičemž průzkum byl zcela anonymní, a zakládal se na dobrovolnosti poškozených. Z celkového počtu 30-ti rozdaných dotazníků bylo vráceno vyplněných pouze 25, 5 poškozených z různých důvodů odmítlo údaje zpracovat, tudíž návratnost tak činila 90 %. (z oslovených spoluobčanů tedy odpovědělo 83,3 % poškozených, 16,7 % neodpovědělo z různých důvodů). Tento průzkum byl prováděn průběžně po celý rok 2009.

3.3.3 Sledované údaje

Dotazník zjišťoval:

- a) pohlaví, věk, dosažené vzdělání poškozeného
- b) z jakého rodinného zázemí vzešla poškozená oběť
- c) skutečnost, kdy se poprvé dotázaný setkal s tímto násilím
- d) okolnosti, které vedly agresora k páčání této trestné činnosti
- e) zda byli protiprávnímu jednání přítomni i další členové rodiny
- f) skutečnost, proč násilí nebylo nikdy oznámeno
- g) názor respondenta na možnost prevence k danému tématu

3.3.4 Způsob vyhodnocení

Získaná data z předloženého dotazníku byla převedena do elektronické podoby a statisticky vyhodnocena. Každá jednotlivá otázka měla určité možnosti odpovědí, ke kterým byla vypracována tabulka. Ta zahrnovala údaje k počtu odpovědí a rovněž názorný graf, kde byla jeho přehlednost zvýrazněna různobarevně procentuálním podílem odpovědí.

3.3.5 Výsledky dotazníkového šetření

Výsledek dotazníkového šetření na interpretaci položených otázek respondentům byl tento:

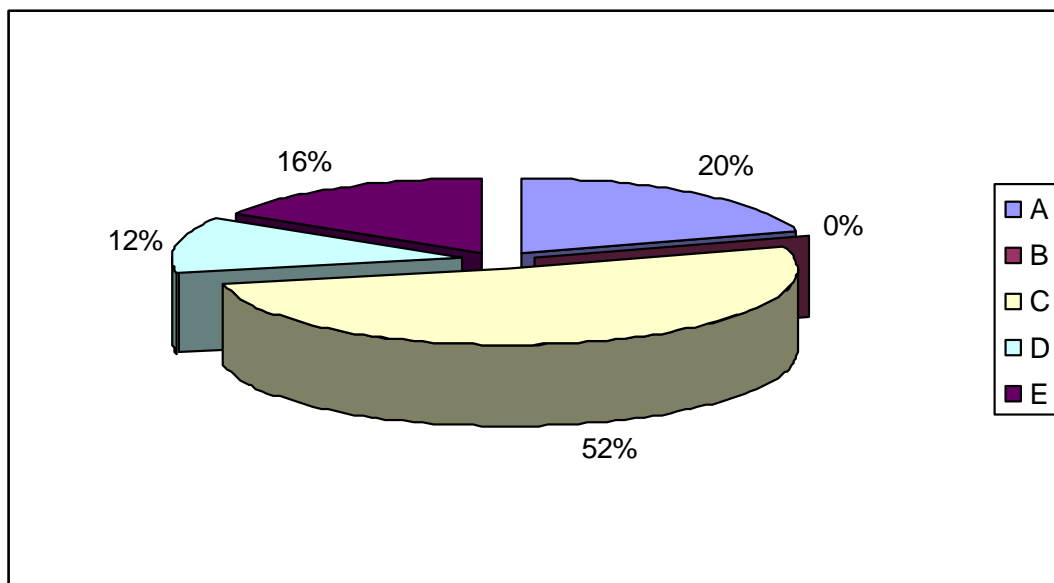
1. Patřím do věkové kategorie:

- a) do 18 ti let
- b) 18-30 let
- c) 30-50 let
- d) 50-70 let
- e) 70 let a více

Tabulka č. 1: Vyhodnocení otázky č. 1

Odpověď	A	B	C	D	E
Počet	5	0	13	3	4

Graf č. 3: Odpovědi dotázaných

Zde 20 % dotázaných je ve věku do 18ti let, žádný z dotázaných se nenacházel ve věku 18 -30 let, 52 % dotázaných je ve věku mezi 30 - 50ti lety, 12 % je v rozmezí 50 - 70 let a 16 % dotázaných ve věku nad 70 let a více.

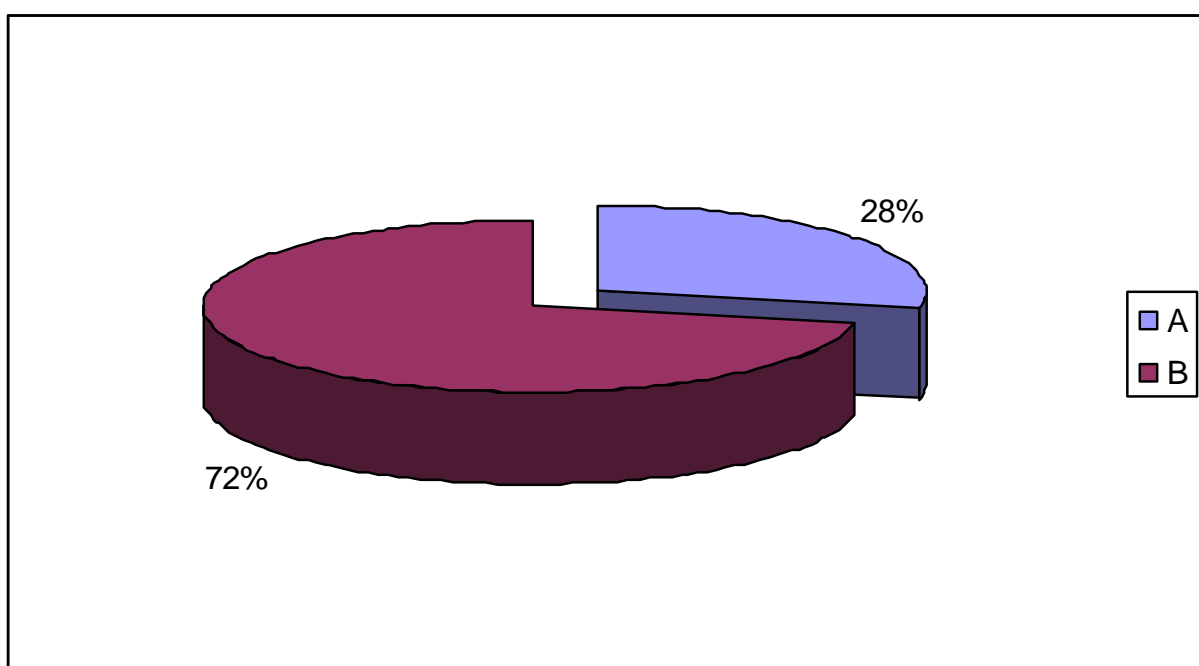
2. Jsem:

- a) muž
- b) žena
- c)

Tabulka č. 2: Vyhodnocení otázky č. 2

Odpověď	A	B
Počet	7	18

Graf č. 4: Odpovědi dotázaných

28 % dotázaných poškozených tvořili muži, 72% oslovených dotázaných tvořily ženy.

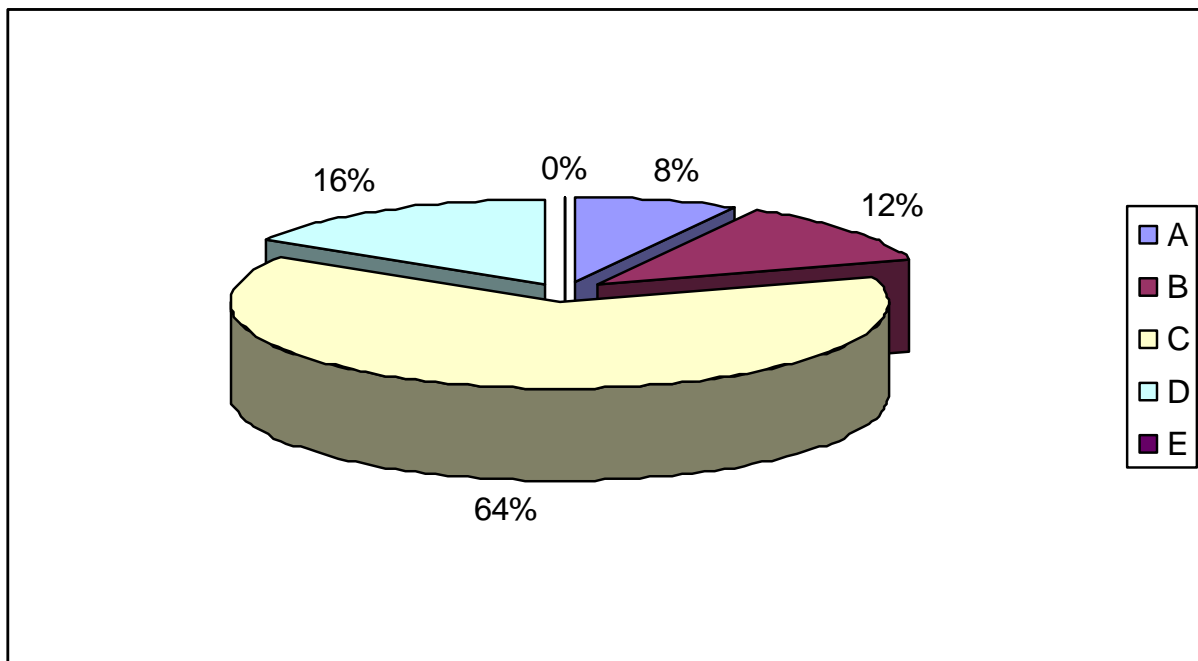
3. Nejvyššího dosaženého vzdělání jsem dosáhl(a):

- a) ještě nedosažené základní (u dětí)
- b) základní vzdělání
- c) střední odborné (vyučen)
- d) středoškolské
- e) vyšší

Tabulka č. 3: Vyhodnocení otázky č. 3

Odpověď	A	B	C	D	E
Počet	2	3	16	4	0

Graf č.5: Odpovědi dotázaných

8 % dotázaných ještě nedosáhlo základního vzdělání, 12 % dotázaných má základní vzdělání, 64 % poškozených je vyučeno v oboru, 16 % má středoškolské vzdělání, u dotázaných nebyla zjištěna osoba s vyšším vzděláním.

4. Vyrůstal(a) jsem v rodině:

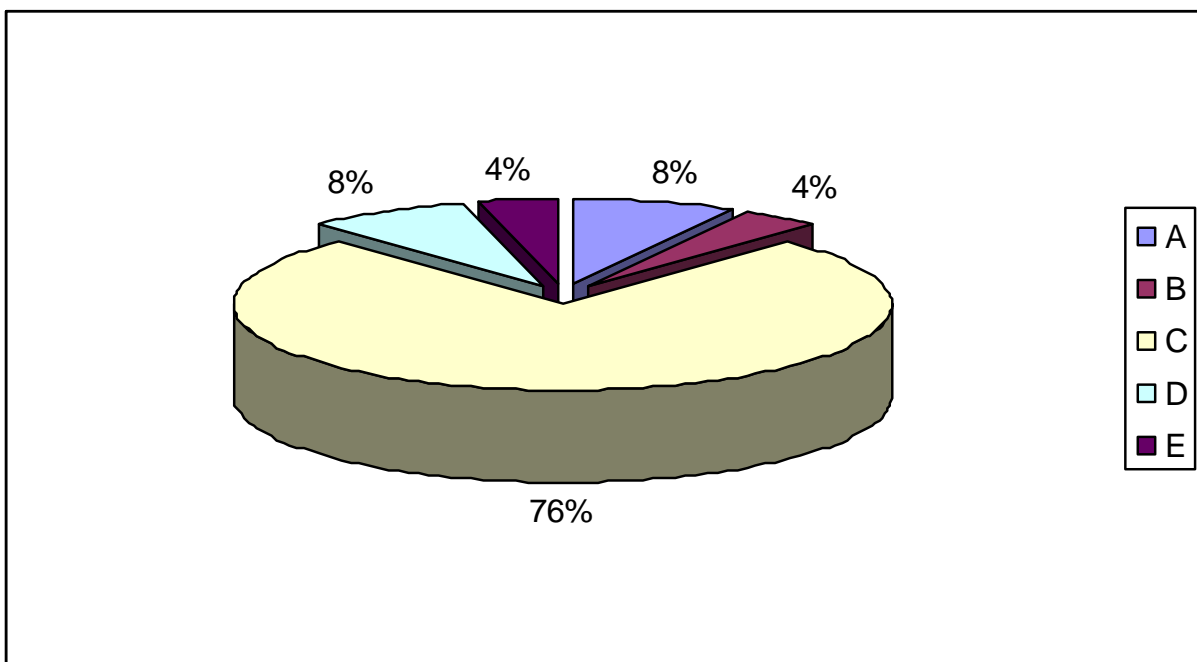
- a) fungující rodina se zázemím a oběma rodiči
- b) s rodinným zázemím a jen jedním z rodičů
- c) sociálně slabá rodina s oběma rodiči
- d) sociálně slabá rodina s jedním z rodičů
- e) jiné výchovné prostředí

Tabulka č. 4: Vyhodnocení otázky č. 4

Odpověď	A	B	C	D	E
---------	---	---	---	---	---

Počet	2	1	19	2	1
-------	---	---	----	---	---

Graf č.6: Odpovědi dotázaných

8 % poškozených vyrostlo v rodině s rodiči a fungujícím zázemím, 4 % v rodině fungující s jedním rodičem, 76 % v sociálně slabé rodině s rodiči, 8 % v sociálně slabé rodině s jedním rodičem, 4 % vzešly z jiného výchovného prostředí.

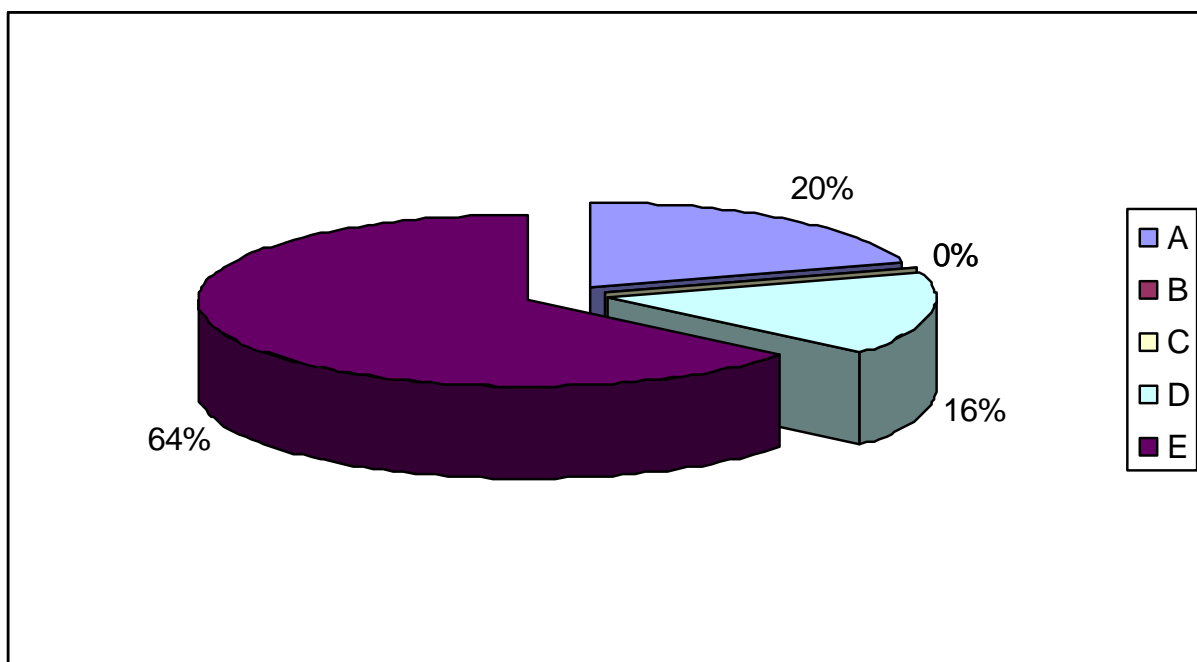
5. Kromě sebe jsem byl(a) svědkem domácího násilí ještě na:

- a) na dětech v rodině
- b) na dospělých v rodině – ženách
- c) na dospělých v rodině – mužích
- d) na dospělých v rodině – seniorech
- e) kromě sebe, již na nikom dalším

Tabulka č. 5: Vyhodnocení otázky č. 5

Odpověď	A	B	C	D	E
Počet	5	0	0	4	16

Graf č.7: Odpovědi dotázaných

20 % dotázaných bylo kromě sebe sama svědkem násilí na dětech v rodině, žádná na ženách nebo mužích, 16 % na seniorech v rodině, a 64 % na nikom dalším kromě sebe sama.

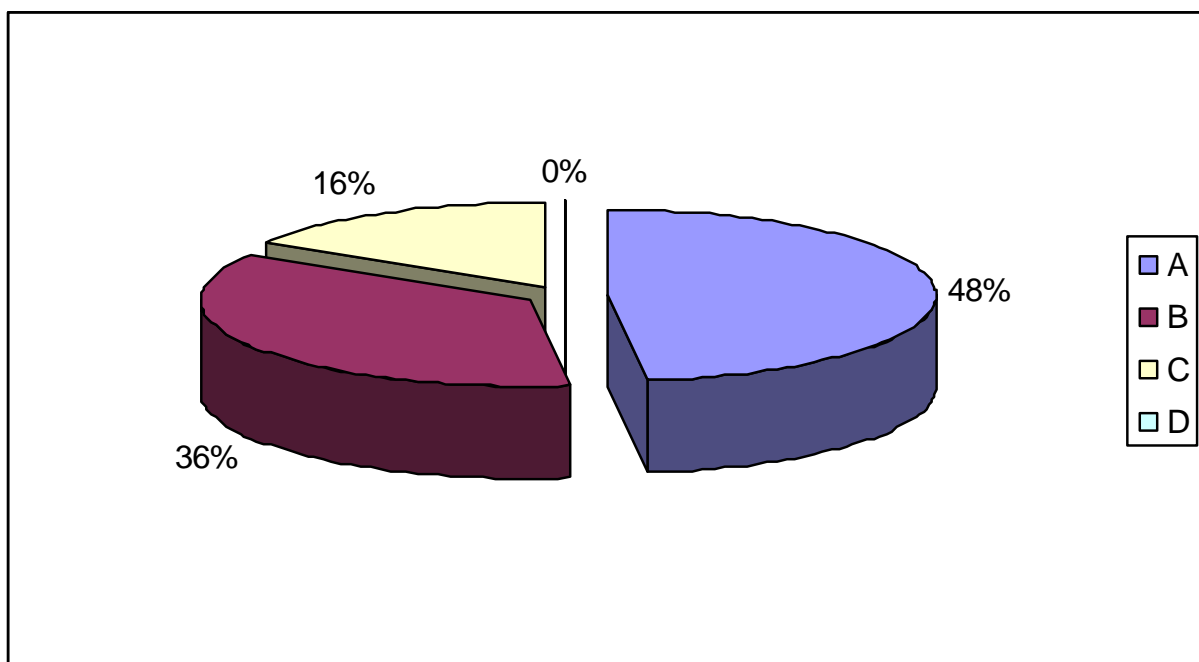
6. Stal(a) jsem se sám(a) obětí domácího násilí:

- a) ano, již v dětství
- b) ano, až v dospělosti
- c) ano, až ve věku seniora
- d) ne, byl jsem pouze svědkem

Tabulka č. 6: Vyhodnocení otázky č. 6

Odpověď	A	B	C	D
Počet	12	9	4	0

Graf č.8: Odpovědi dotázaných

48% poškozených se stalo obětí násilného jednání již v dětství, 36% v dospělém věku, 16% ve věku seniora.

7. Kdo byl agresorem ve vaší rodině?

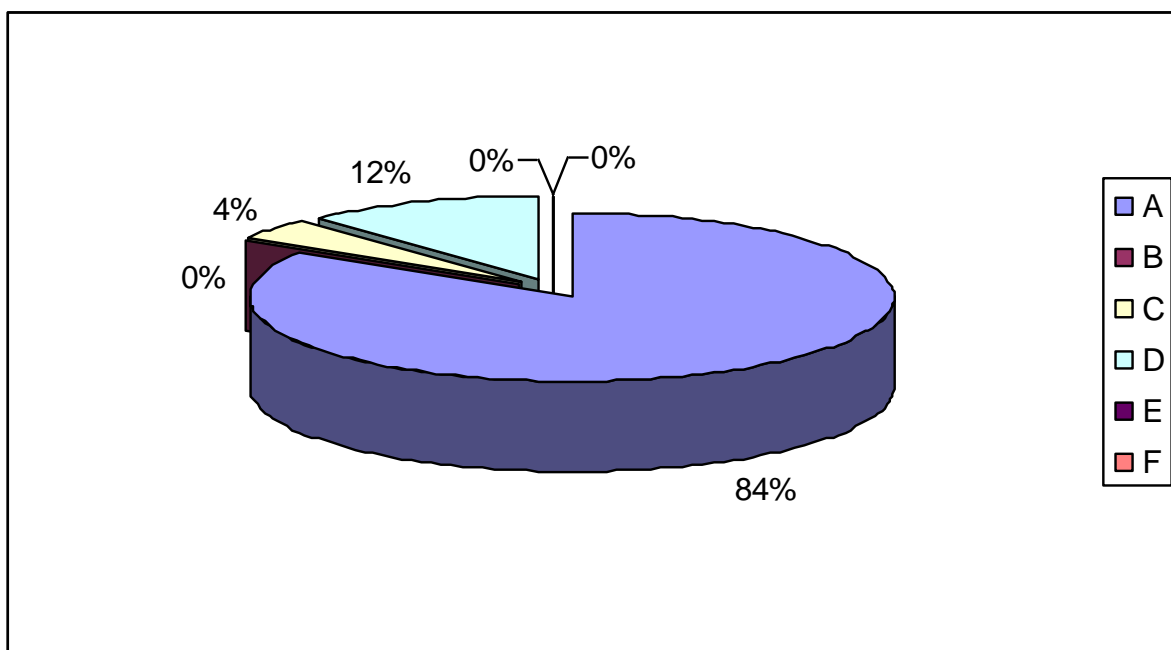
- a) otec (jako partner nebo rodič)
- b) matka (jako partnerka nebo rodič)
- c) dítě – dcera
- d) dítě – syn
- e) prarodič
- f) další příbuzní (strýc, teta....)

Tabulka č. 7: Vyhodnocení otázky č. 7

Odpověď	A	B	C	D	E	F
d'						

Počet	21	0	1	3	0	0
-------	----	---	---	---	---	---

Graf č.9: Odpovědi dotázaných

84 % dotázaných uvedlo, že agresorem v rodině byl otec, žádný z dotázaných neuvedl, matku, prarodiče ani dalšího příbuzného, 4% uvedlo týrání od dcery, 12 % od syna.

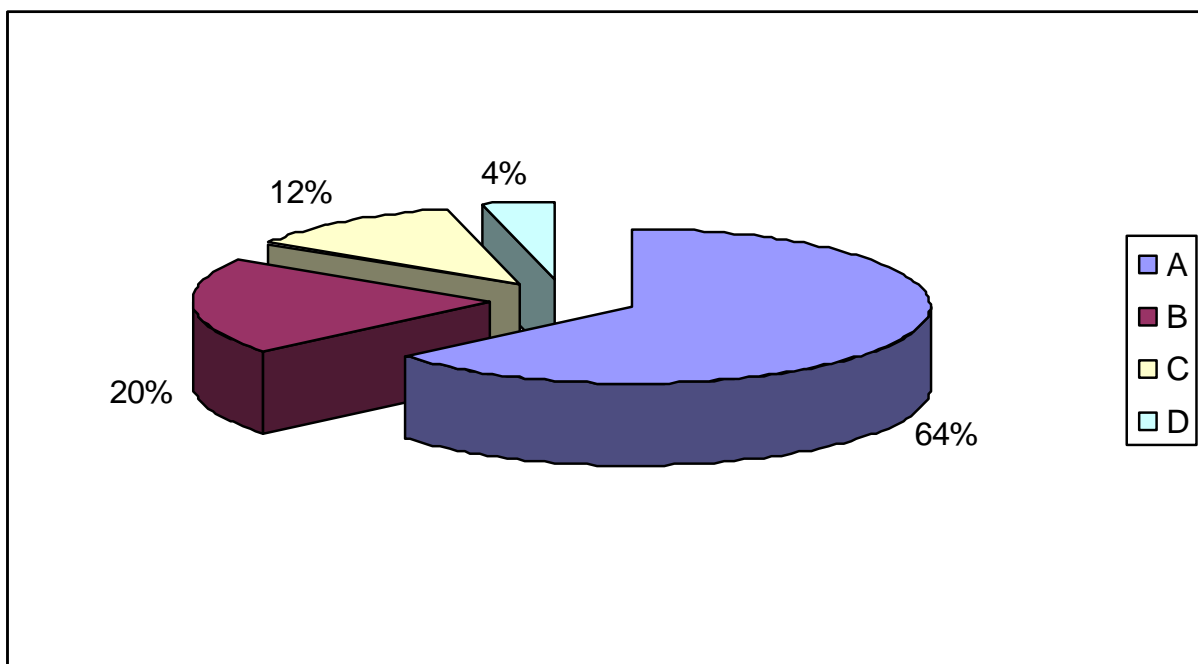
8. Kdo se stal obětí ve vaší rodině?

- a) já sám, jako partner(ka)
- b) děti
- c) já sám, jako senior v rodině
- d) více rodinných příslušníků najednou (děti, prarodiče..)

Tabulka č. 8: Vyhodnocení otázky č. 8

Odpověď	A	B	C	D
Počet	16	5	3	1

Graf č.10: Odpovědi dotázaných

U 64% dotázaných bylo zjištěno, že se stal obětí on sám, jako partner, 20% je dětských obětí, 12% obětí ze strany seniorů, 4% více rodinných příslušníků.

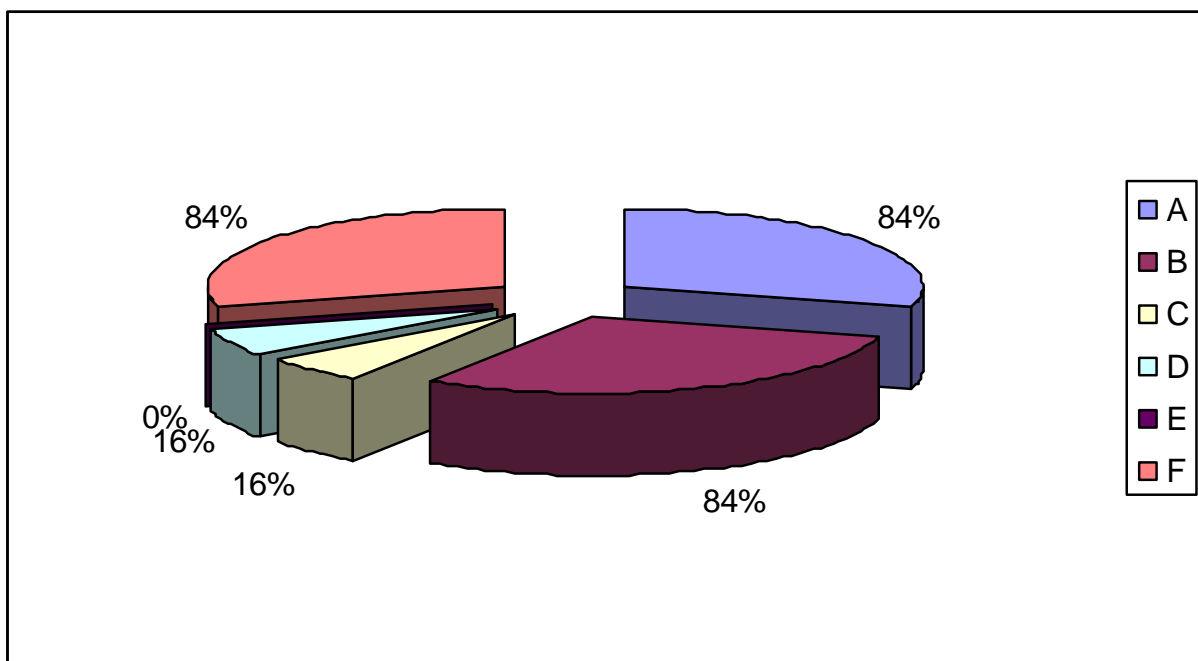
9. Násilí ve vaší rodině bylo druhu (zaškrtněte i více možností):

- a) fyzické, tělesné
- b) verbální, slovní
- c) sociální (izolace, zamezení kontaktu s okolním světem)
- d) ekonomické (bránění v nástupu do zaměstnání, ničení majetku nebo osobních věcí)
- e) sexuální
- f) psychické a emocionální (ponižování, zastrašování, zesměšňování, atd.)

Tabulka č. 9: Vyhodnocení otázky č. 9

Odpověď	A	B	C	D	E	F
Počet	21	21	4	4	0	21

Graf č.11: Odpovědi dotázaných

84 % dotázaných utrpělo v rodině násilí jak fyzické, tak současně i verbální a psychické nebo emocionální, 16 % dotázaných sociální a ekonomické, nikdo z dotázaných neutrpěl násilí sexuální.

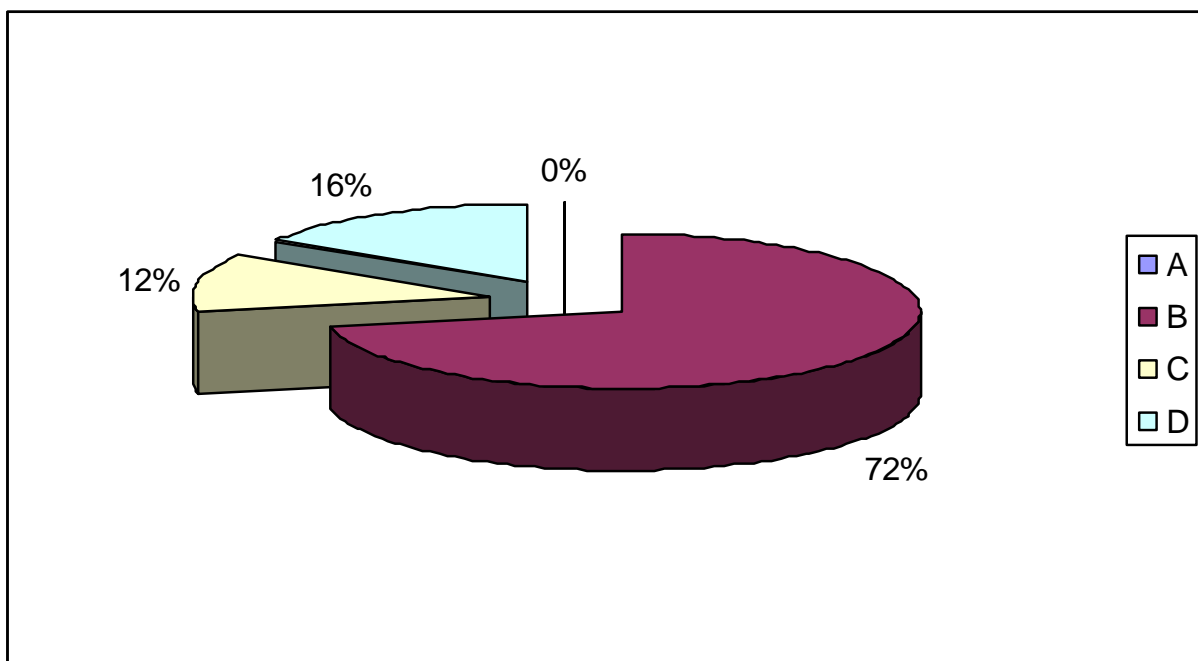
10. Jak dlouhou dobu jste čelil(a) tomuto týrání?

- a) méně jak rok
- b) 1 rok až 5 let
- c) více jak 5 let
- d) nepamatuji se přesně, nemohu uvést

Tabulka č. 10: Vyhodnocení otázky č. 10

Odpověď	A	B	C	D
Počet	0	18	3	4

Graf č.12: Odpovědi dotázaných

Žádný z dotázaných násilí nečelil méně jak 1 rok, 72 % poškozených násilí čelilo v rozmezí od jednoho do 5ti let, 12 % se setkalo s násilím v intervalu delším než 5 let, a 16 % dotázaných si přesnou dobu nedokázalo vybavit nebo se nepamatovalo.

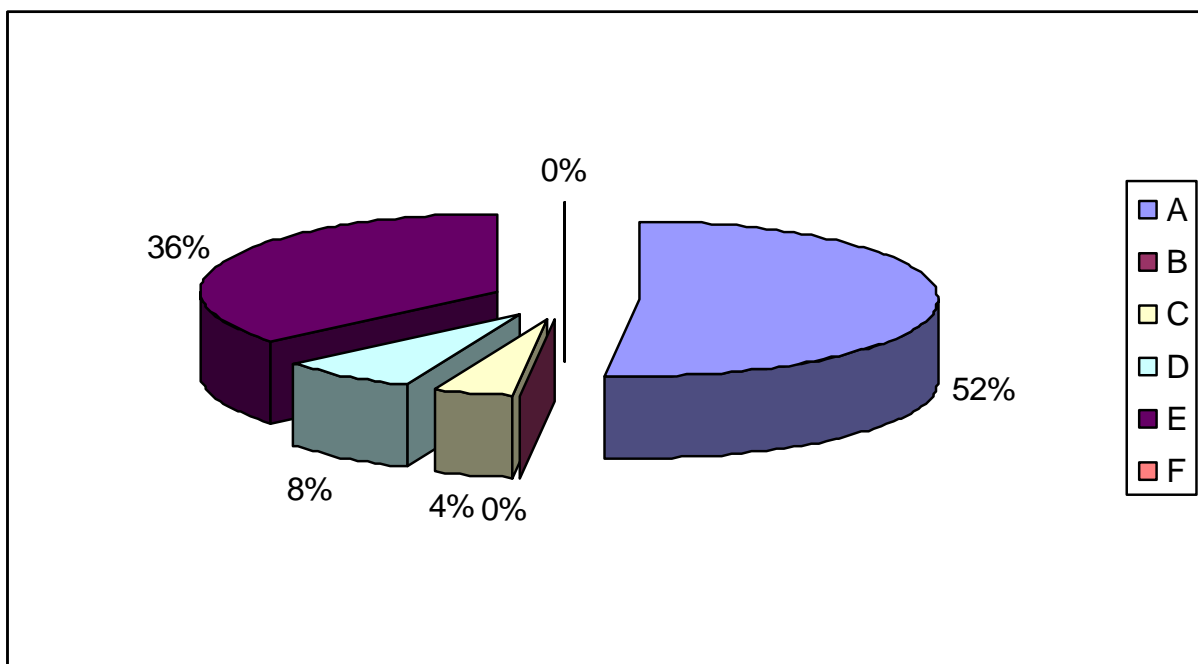
11. Co bylo faktorem ke spuštění násilného jednání agresora?

- a) alkoholismus nebo drogová závislost
- b) předchozí agresivní či asociální jednání
- c) duševní choroba
- d) nízký intelekt
- e) existenční problémy v rodině
- f) jiné (vypište, které....)

Tabulka č. 11: Vyhodnocení otázky č. 11

Odpověď	A	B	C	D	E	F
Počet	13	0	1	2	9	0

Graf č.13: Odpovědi dotázaných

52 % dotázaných uvedlo, že faktorem ke spuštění násilí byl alkoholismus nebo drogová závislost, u 4 % zjištěna duševní choroba, 8 % nízký intelekt, 36 % poškozených uvedlo existenční problémy v rodině, žádný z dotázaných neuvedl asociální jednání či nevypsal jinou možnost.

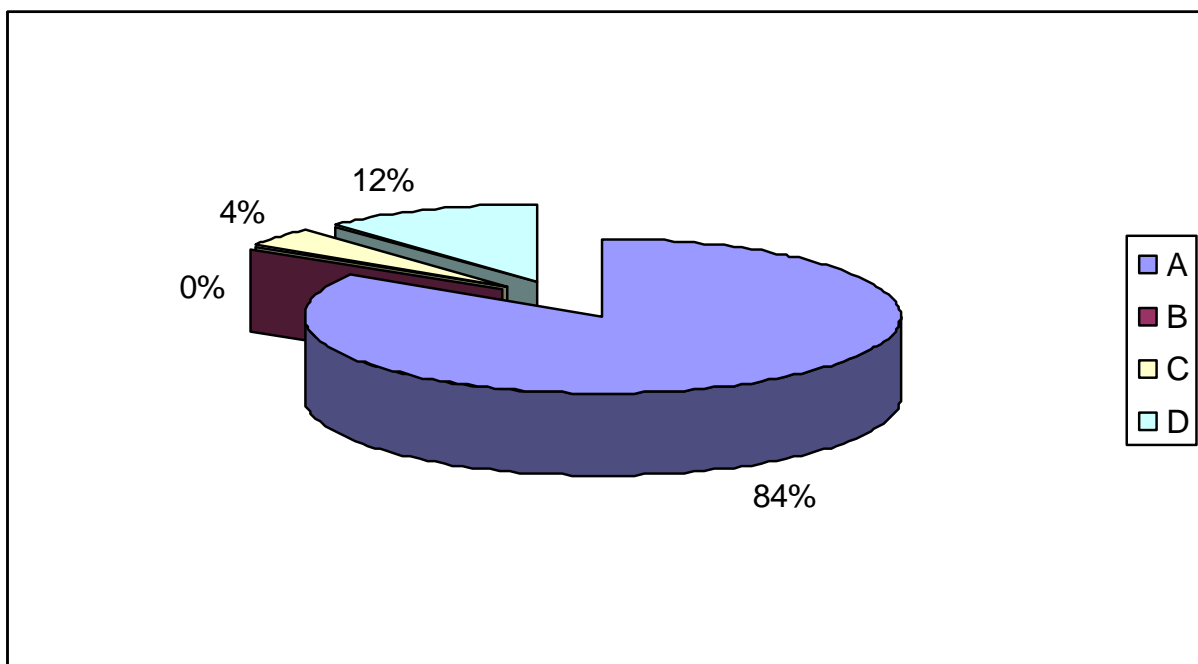
12. Svěřil(a) jste se někdy někomu v minulosti (do doby oznámení) s tímto násilím vůči vaší osobě?

- a) ne, nikdy nikomu
- b) ano, svým blízkým v rodině
- c) ano, svému kamarádovi
- d) ano někomu jinému (sociální pracovník, učitel, lékař, policista)

Tabulka č. 12: Vyhodnocení otázky č. 12

Odpověď	A	B	C	D
Počet	21	0	1	3

Graf č.14: Odpovědi dotázaných

84 % dotázaných se nikdy v minulosti do doby oznámení nikomu nesvěřilo, 4 % svému kamarádovi, 12 % nějaké instituci, nikdo se nesvěřil někomu blízkému v rodině.

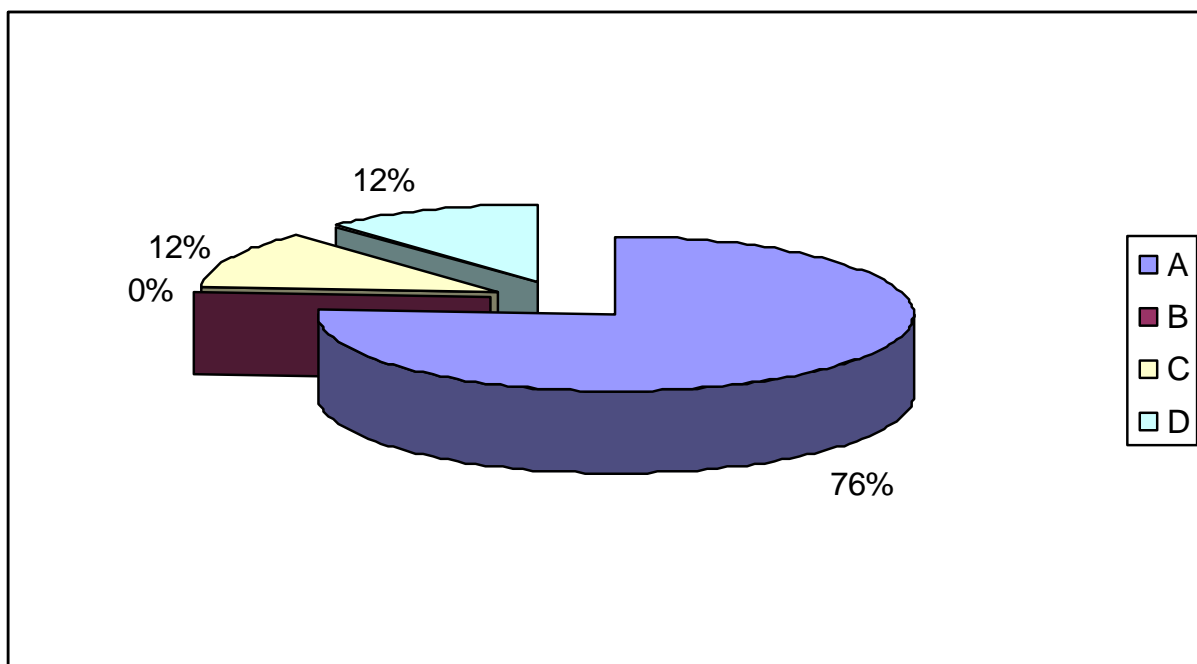
13. Z jakého důvodu jste tak neučinil(a)?

- a) bál(a) jsem se následků ze strany agresora
- b) bál(a) jsem se odsouzení ze strany širší rodiny
- c) bál(a) jsem se názorů sousedů a ostatní veřejnosti
- d) měl(a) jsem strach z institucí (PČR, lékař, soud...)

Tabulka č. 13: Vyhodnocení otázky č. 13

Odpověď	A	B	C	D
Počet	19	0	3	3

Graf č.15: Odpovědi dotázaných

76 % dotázaných násilí neoznámilo z důvodu strachu z následků ze strany agresora, 12 % mělo strach z názorů sousedů a veřejnosti, 12 % se obávalo institucí, nikdo se nebál odsouzení širší rodiny.

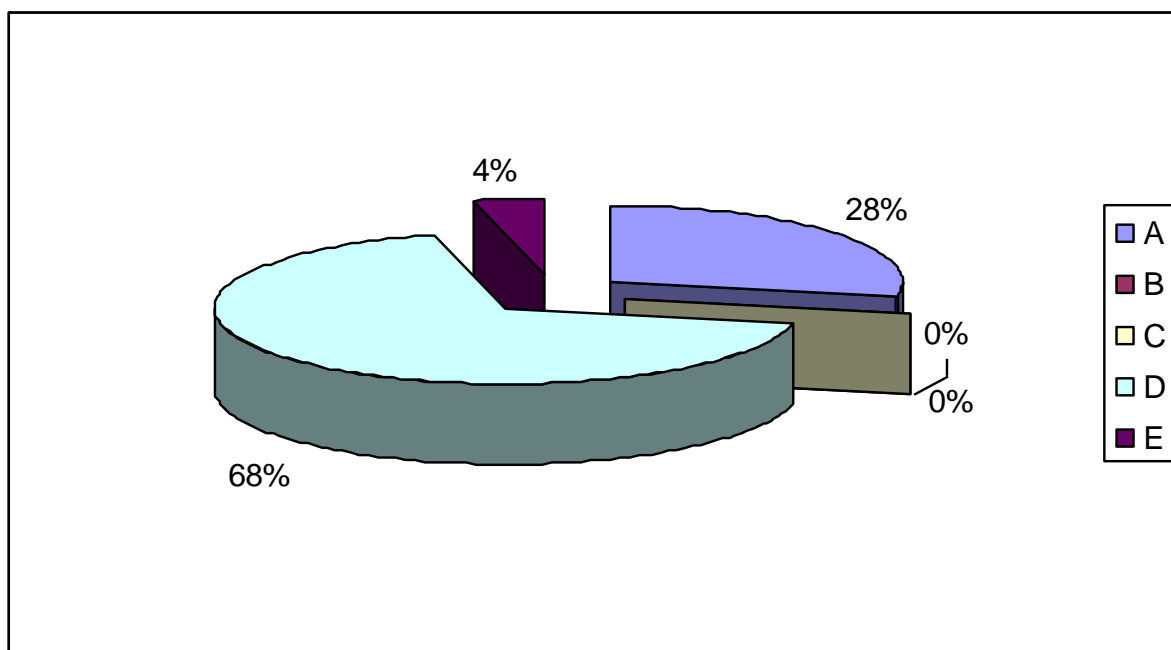
14. Přemýšlel(a) jste věc před oznámením řešit s odborníky?

- a) ano, za pomoci telefonní krizové linky
- b) ano, osobně nebo tel. dotazem na sdružení Rosa, Dona (či jiné instituce)
- c) ano, osobně na sociálním odboru MěÚ
- d) chtěl(a) jsem, ale nenašel(a) odvahu
- e) ne, nikdy mně to nenapadlo

Tabulka č. 14: Vyhodnocení otázky č. 14

Odpověď	A	B	C	D	E
Počet	7	0	0	17	1

Graf č.16: Odpovědi dotázaných

28 % dotázaných přemýšlelo, že by věc násilí před oznámením řešili za pomoci telefonní krizové linky, 68 % chtělo násilí řešit, ale nenašlo odvahu, 4 % to nikdy nenapadlo, nikdo nechtěl věc řešit dotazem u příslušné instituce.

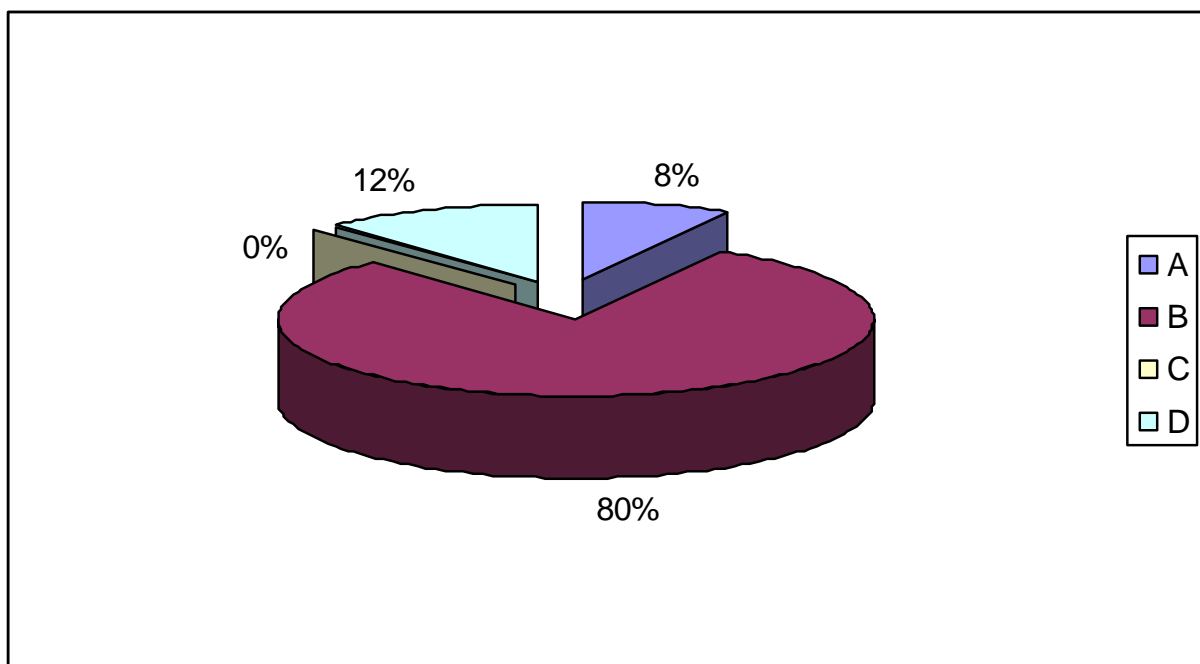
15. Co byste nyní již udělal(a) jinak než dříve, kdy jste byl(a) týrán(a)?

- a) svěřil(a) bych se okamžitě kamarádovi
- b) hledal(a) bych pomoc ihned u příslušných institucí
- c) pokusil(a) bych se svým postojem tyranovi bránit
- d) nevím, pokud by situace byla stejná, odešel(a) bych z bydliště

Tabulka č. 15: Vyhodnocení otázky č. 15

Odpověď	A	B	C	D
Počet	2	20	0	3

Graf č.17: Odpovědi dotázaných

8 % dotázaných by se již svěřilo kamarádovi, kdyby byla možnost, udělat něco nyní jinak než dříve, 80 % by již hledalo pomoc u příslušných institucí, 12 % nevědělo, pokud by byla situace stejná, odešli by z rodiny pryč, nikdo by se nepokusil svým postojem tyranovi bránit.

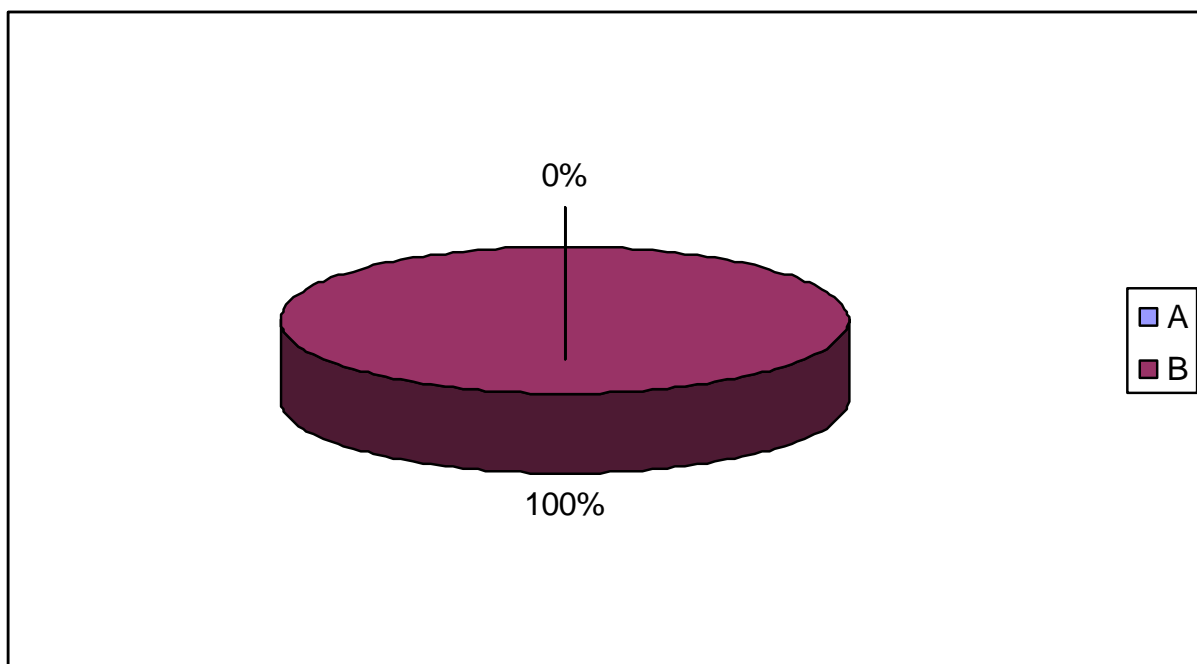
16. Je vám již nyní známo, jak se zachovat v případě napadení ze strany agresora?

- a) ne, není mi to známo
- b) ano, vím jak postupovat

Tabulka č. 16: Vyhodnocení otázky č. 16

Odpověď	A	B
Počet	0	25

Graf č.18: Odpovědi dotázaných

100 % dotázaných uvedlo, že nyní je jim již známo, jak se zachovat v případě napadení ze strany agresora.

17. Jste již nyní seznámen(a) s tím, jakou konkrétní pomoc a ochranu můžete očekávat ze strany zákona?

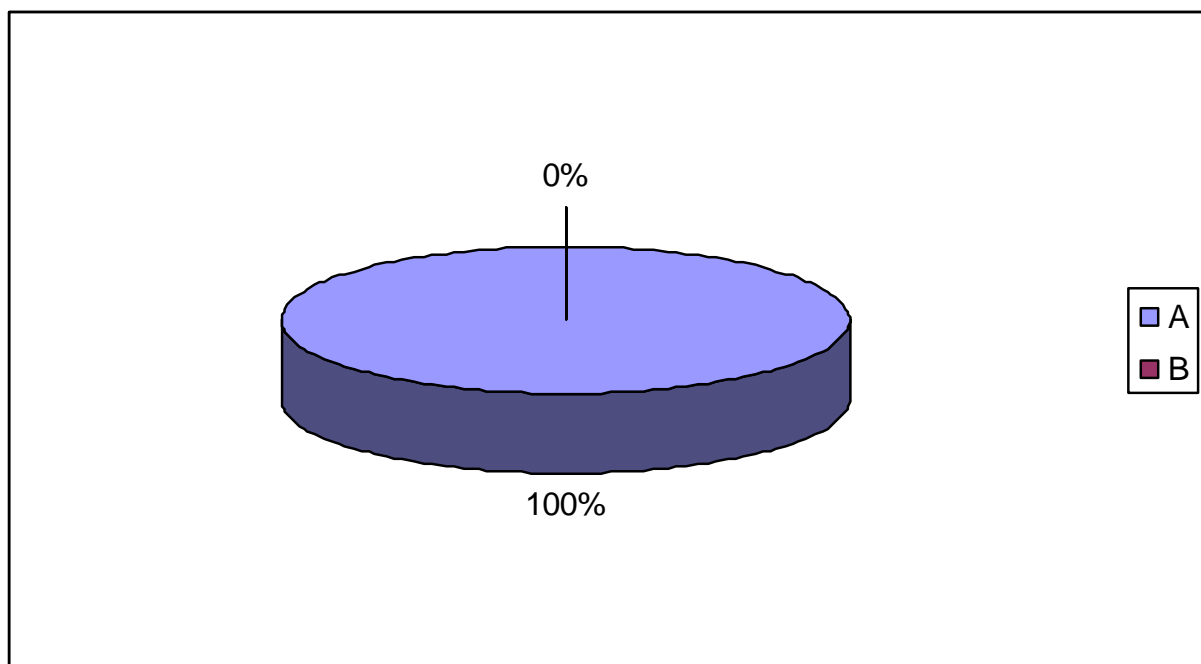
a) ano

b) ne

Tabulka č. 17: Vyhodnocení otázky č. 17

Odpověď	A	B
Počet	25	0

Graf č.19: Odpovědi dotázaných

100 % dotázaných uvedlo, že nyní je již seznámeno s tím, jakou konkrétní pomoc a ochranu může očekávat ze strany zákona.

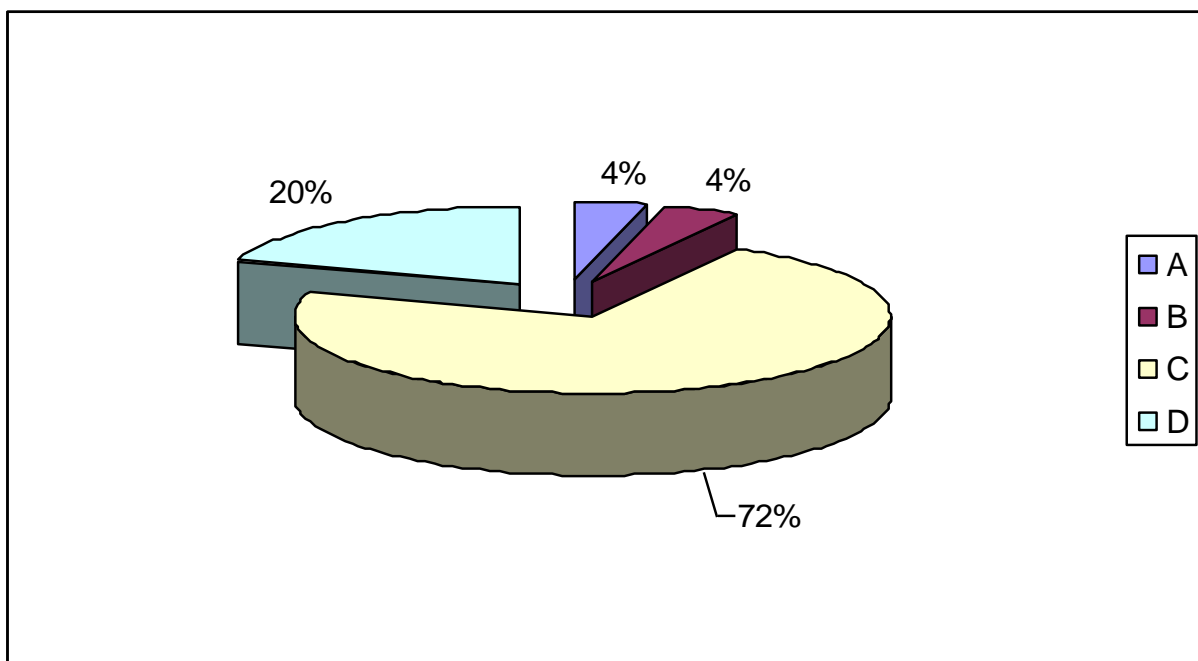
18. Kde jste nyní zjistil(a), jak lze získat informace k Vašemu problému?

- a) přes média (Tv, rádio)
- b) přes internet
- c) dotazem na příslušných institucích
- d) přes své známé

Tabulka č. 18: Vyhodnocení otázky č. 18

Odpověď	A	B	C	D
Počet	1	1	18	5

Graf č.20: Odpovědi dotázaných

4 % dotázaných nyní zjistila informace k násilí přes média, 4 % přes internet, 72 % na příslušných institucích, 20 % přes své známé.

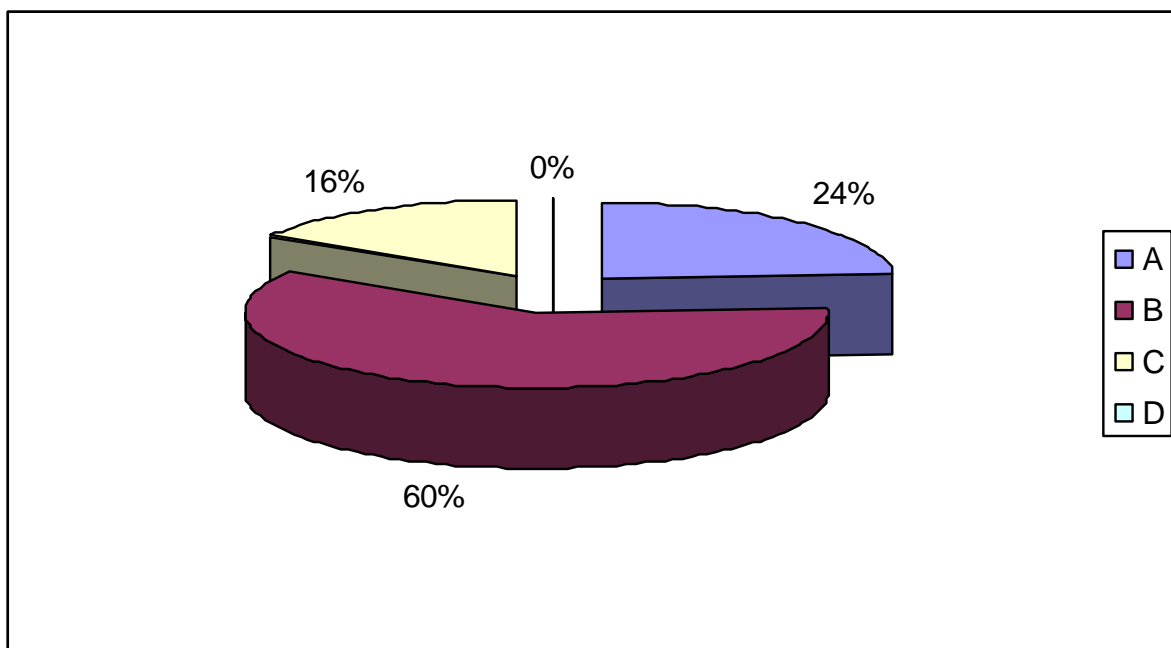
19. Chcete i nadále setrvat v rodině, kde jste byl(a) týrán(a)?

- a) ano, nemám jinou možnost bydlení
- b) ne, bojím se dalších útoků na svoji osobu
- c) možná, pokud se zlepší situace (např. tyran vyhledá pomoc odborníka..)
- d) jiná možnost

Tabulka č. 19: Vyhodnocení otázky č. 19

Odpověď	A	B	C	D
Počet	6	15	4	0

Graf č.21: Odpovědi dotázaných

24 % dotázaných musí setrvat nadále v rodině, kde byl týrán, jelikož nemá jinou možnost bydlení, 60 % nechce setrvat, bojí se dalších útoků a 16% možná setrvává, pokud selepší situace, nikdo nevypsal jinou možnost.

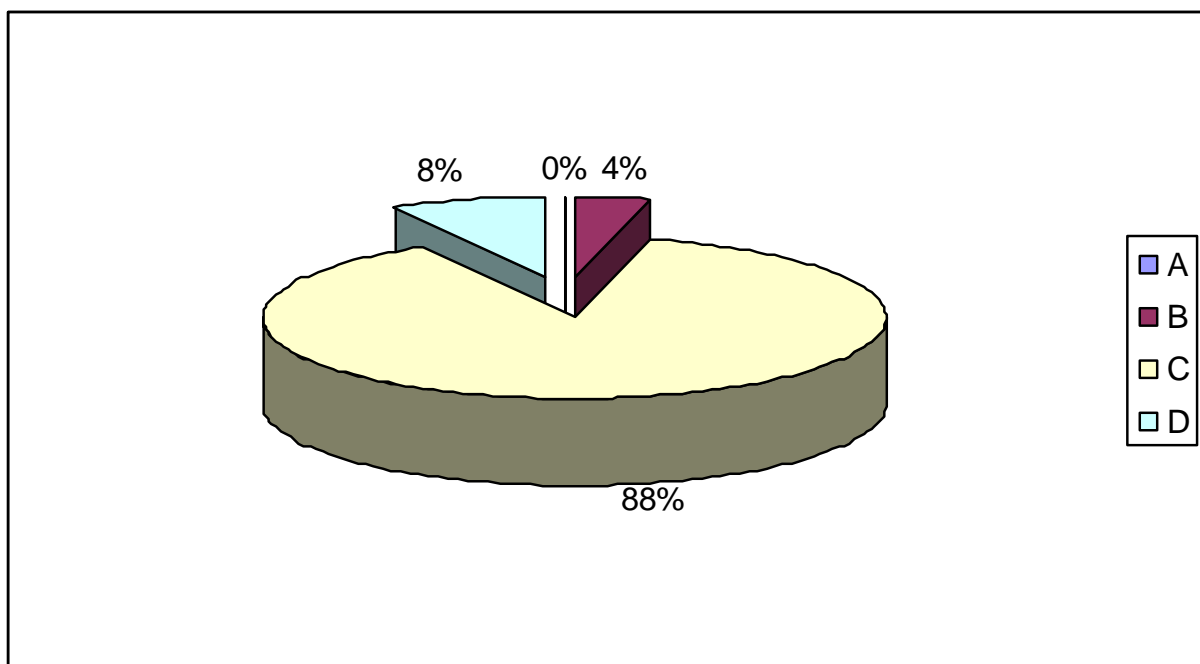
20. Jakou prevenci byste zvolil(a), aby se dalo předejít tomuto násilí?

- a) zvolil(a) bych vlastní systém obrany
- b) shromažďování důkazů proti násilníkovi
- c) informovanost o právech poškozeného a neváhat je použít
- d) mít možnost důvěryhodných osob, na které se obrátit

Tabulka č. 20: Vyhodnocení otázky č. 20

Odpověď	A	B	C	D
Počet	0	1	22	2

Graf č.22: Odpovědi dotázaných

88 % dotázaných ke zvolení prevence před tímto násilím uvedlo, dostatek informovanosti o právech poškozeného a neváhat je použít, 8 % obrátit se na důvěryhodnou osobu, 4 % shromáždění důkazů proti násilníkovi, nikdo by nezvolil vlastní systém obrany.

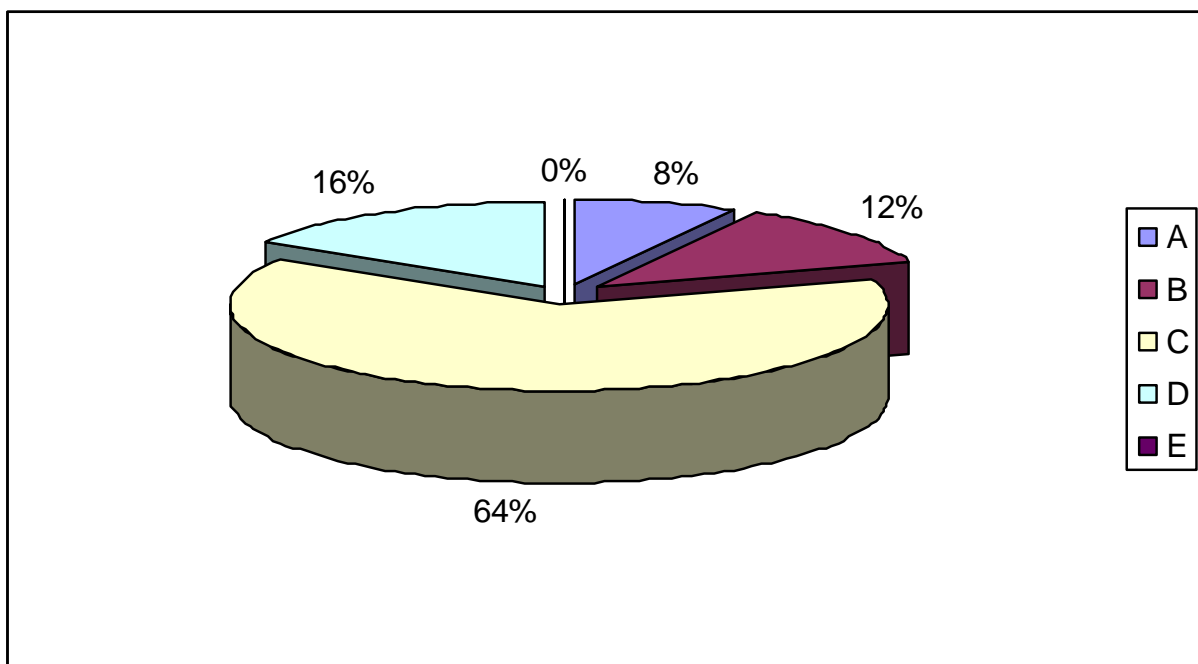
21. Jaké období věku člověka, po prožitých zkušenostech navrhuje pro seznámení s prevencí proti domácímu násilí?

- a) předškolní věk
- b) I. stupeň základní školy
- c) II. stupeň základní školy
- d) nevím, nedokážu stanovit nejvhodnější období
- e) nepřemýšlel(a) jsem o tom

Tabulka č. 21: Vyhodnocení otázky č. 21

Odpověď	A	B	C	D	E
Počet	2	3	16	4	0

Graf č.23: Odpovědi dotázaných

8 % dotázaných navrhuje seznámení s prevencí již v předškolním věku, 12 % dotázaných považuje vhodné období pro seznámení na I. stupni základní školy, 64 % respondentů se vyjádřilo pro nejvýhodnější období na II. stupni základní školy, 16 % nedokáže stanovit nejvhodnější období, k poslednímu bodu otázky se nikdo nevyjádřil.

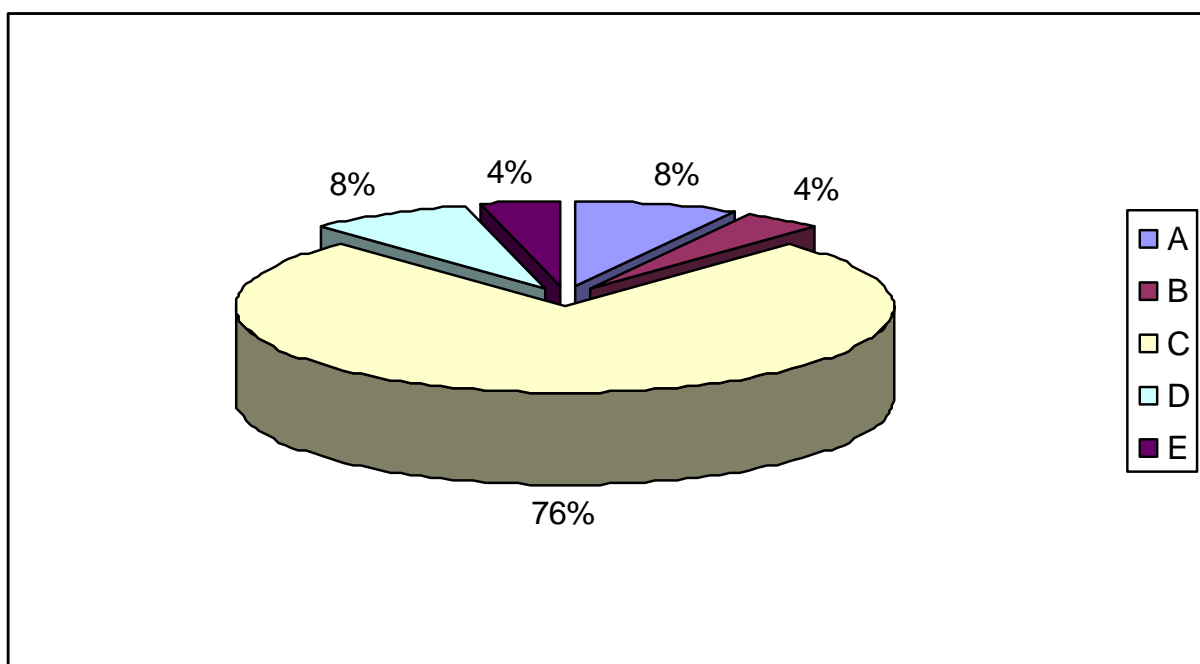
22. Jakou formu seznámení s tímto násilím byste považoval(a) za nejvhodnější?

- a) seznámení s prevencí zahrnout do výuky na základních školách
- b) absolvování speciálních seminářů (např. v intervenčním centru)
- c) přednášky odpovědných pracovníků ve školách s názornými příklady a ukázkami
- d) internet, Tv, média
- e) informativní letáky do domácností

Tabulka č. 22: Vyhodnocení otázky č. 22

Odpověď	A	B	C	D	E
Počet	2	1	19	2	1

Graf č.24: Odpovědi dotázaných

8 % poškozených by zahrnulo formu seznámení s násilím do výuky na základních školách, 4 % navrhuje absolvovat speciální semináře, 76 % považuje jako nejvhodnější přednášky odpovědných pracovníků ve školách s názornými příklady a ukázkami, 8 % uvádí seznámení přes internet, Tv, média, 4 % formou informativních letáků.

3.4 Shrnutí výsledků praktické části

Výsledky průzkumu měly vyvrátit nebo naopak potvrdit stanovené předpoklady, které byly tohoto znění:

P1 – více než 70% obětí domácího násilí pochází ze sociálně slabé rodiny nebo z neúplného rodinného zázemí (pouze jeden rodič, výchovu obstarali prarodiče, jiná náhradní rodinná péče) a především se jedná o ženy nebo i muže, ale spíše již ve věku seniora.

P2 – přibližně polovina dospělých obětí domácího násilí má s tímto násilím zkušenost již ze svého dětství.

P3 – minimálně 70% poškozených osob domácího násilí bylo atakováno více druhy násilí (fyzické, verbální, psychické či jiné) ze strany agresora.

P4 – nejméně polovina dotázaných poškozených protiprávní jednání dříve neoznámilo na příslušné úřady, jelikož měli strach z dalšího agresivního jednání tyрана.

P5 – více jak polovina poškozených si je již vědoma prevence v dané věci a alespoň 70% dotázaných v současné době ví, kde nalézt příslušné informace k tomuto problému.

P6 – většina dotázaných navrhuje seznámit se s prevencí již na základní škole, a více jak polovina respondentů za nejvýhodnější formu seznámení považuje přednášku odborných pracovníků k danému tématu doprovázenou názornými příklady.

Předpoklad č. 1 **byl potvrzen**, a to jak v první, tak i ve druhé části předpokladu.

Na otázku č. 4, z jaké rodiny oběť násilí pochází, totiž odpovědělo 8% poškozených, že vyrostlo v rodině s rodiči a fungujícím zázemím, 4% v rodině fungující s jedním rodičem, 76% v sociálně slabé rodině s rodiči, 8% v sociálně slabé rodině s jedním rodičem, 4 % vzešly z jiného výchovného prostředí.

Druhá část předpokladu, byla též potvrzena, jelikož u otázky č. 2 k pohlaví oběti, 28% dotázaných poškozených tvořili muži, 72% oslovených dotázaných tvořily ženy.

Předpoklad č. 2 **byl potvrzen**, vzhledem k tomu, že na otázku č. 6 uvedlo 48 % poškozených, že se stalo obětí násilného jednání již v dětství, 36% v dospělém věku, 16 % ve věku seniora.

Předpoklad č. 3 **byl potvrzen**, poněvadž ke znění otázky č. 9 se vyjádřilo 84 % dotázaných, že utrpělo v rodině násilí jak fyzické, tak současně i verbální a psychické nebo emocionální, 16 % dotázaných, sociální a ekonomické.

Zde lze podotknout, že třetí předpoklad, který byl dotazníkem potvrzen se rovněž shoduje s grafem č. 1 a to statistikou formy násilí za rok 2008 čerpané z internetového zdroje (viz. strana 21 teoretické části práce).

Předpoklad č. 4 **byl potvrzen**.

Na otázku č. 13 totiž uvedlo 76 % dotázaných, že násilí neoznámilo z důvodu strachu z následků ze strany agresora, 12% mělo strach z názorů sousedů a veřejnosti, 12 % se obávalo institucí, nikdo se nebál odsouzení širší rodiny.

Předpoklad č. 5 **byl potvrzen**, a to jak v první, tak i ve druhé části předpokladu.

V první části předpokladu, k otázce č. 16 ke zvolení prevence před tímto násilím 88 % dotázaných uvedlo, dostatek informovanosti o právech poškozeného a neváhat je použít, 8 % obrátit se na důvěryhodnou osobu, 4 % shromáždění důkazů proti násilníkovi, nikdo by nezvolil vlastní systém obrany.

Otázka č. 19 potvrdila druhou část pátého předpokladu, jelikož 4% dotázaných již zjistila informace k násilí přes média, 4 % přes internet, 72 % na příslušných institucích, 20 % přes své známé. Zde je též nutno uvést, že již na otázku č. 18 100 % dotázaných uvedlo, že nyní je již seznámeno s tím, jakou konkrétní pomoc a ochranu může očekávat ze strany zákona.

Předpoklad č. 6 **byl potvrzen**, a to jak v první, tak i ve druhé části.

Na otázku č. 21 odpovědělo 8% dotázaných, že navrhuje seznámení s prevencí již v předškolním věku, 12 % dotázaných považuje vhodné období pro seznámení na I. stupni základní školy, 64 % respondentů se vyjádřilo pro nejvýhodnější období na II. stupni základní školy, 16 % nedokáže stanovit nejvhodnější období.

Druhous část předpokladu potvrdila otázka č. 22, poněvadž formu vhodného seznámení s prevencí proti násilí by 8 % poškozených zahrnulo do výuky na základních školách, 4 % navrhuje absolvovat speciální semináře, 76 % považuje jako nejvhodnější přednášky

odpovědných pracovníků ve školách s názornými příklady a ukázkami, 8 % uvádí seznámení přes internet, Tv, média, 4 % formou informativních letáků do domácností.

3.5 Kazuistika

3.5.1 Použité metody k získání informací

Pro získání informací k případové studii poškozené oběti domácího násilí, byly použity metody psychologie, přičemž se jedná o:

a) rozhovor – jeho cílem bylo získání co nejvíce poznatků k osobě oběti domácího násilí, jejímu rodinnému zázemí, způsobu života před oznámením tohoto činu, zjištění a objasnění příčin vedoucí k páčání této trestné činnosti ze strany agresora, a zjištění okolností a skutečností k zaměření se na prevenci proti tomuto trestnému činu do budoucna.

b) anamnéza - jedná se o autoanamnézu a heteroanamnézu, která byla získána během provádění vyšetřovacích úkonů s poškozenou osobou

c) pozorování – tato metoda byla využita během prováděných výslechů a osobního jednání s poškozenou osobou

d) studium dokumentace

3.5.2 Rodinná anamnéza

Oběť domácího násilí, poškozená 40ti letá I.D. se narodila v úplně, avšak sociálně slabé rodině. Oba rodiče žili ve společné domácnosti, později se rozvedli, z důvodu agresivního chování otce.

Matka – vlastní, již zemřela, vyučená prodavačka, somatická onemocnění běžného typu, duševní onemocnění nezjištěno.

K matce měla I.D. ochranný vztah, pomáhala jí s domácností a mladší sestrou, když matka musela chodit do práce na dvousměnný provoz a zabezpečit tak rodinu.

Otec – vlastní, věk 70 let, od 12ti let poškozené s matkou rozveden, vyučen tesařem, nyní v invalidním důchodu. Duševní onemocnění nezjištěno, somatická onemocnění běžného typu, asi 2x trestán pro drobnou majetkovou činnost, alkohol konzumoval ve velké míře, z rozhovoru s I.D. si otce ve svém dětství pamatovala pouze „pod parou“.

S matkou se před rozvodem pořád hádali, ze strany otce docházelo nejprve ke slovním útokům, které později přerostly v útoky fyzické. Nejprve fyzicky napadal pouze matku, později se útoky rozšířily i na I.D. a její mladší sestru L.P. Otec se agresivně choval vždy pod vlivem alkoholu, jinak si jej I.D. z dětství ani jinak nevybavuje. Matce s domácností nikdy nepomáhal, vše leželo na „bedrech“ matky a dcer. Nikdy neměl zájem o výchovu svých dcer, nikdy se s dcerami neučil a nepomohl jim s přípravou do školy, na rodinné výlety nejezdili. Otec vlastní rodinu neměl, jelikož byl jako dítě odložen do kojeneckého ústavu. Otec se nikdy nedostal do náhradní rodinné péče, až do věku zletilosti vyrůstal v tomto náhradním rodinném prostředí. S matkou se seznámili na letní brigádě.

Sestra L.P. – 38 let, vlastní domácnost, několik let žije na Slovensku, nestýkají se, vyučená jako prodavačka, duševní onemocnění nezjištěno, somatická onemocnění běžného typu.

3.5.3 Osobní a sociální anamnéza

Od matky se I.D. dozvěděla, že její těhotenství provázely určité ekonomické komplikace, jelikož po zjištění těhotenství matka nejprve uvažovala o potratu, poněvadž neměla dostatečné zázemí a podmínky pro rodinu. Otec jí však přemluvil, že se podmínky pokusí zajistit, že by rodinu chtěl, když vlastní nikdy nepoznal a matka z toho důvodu přestala o interrupci uvažovat. Porod poté proběhl bez jakýchkoliv komplikací, I.D. se narodila jako donošené dítě s běžnou porodní váhou a mírami. Během dětství často stonala, většinou se jednalo o angíny.

Základní školu začala navštěvovat s ročním odkladem, jelikož z důvodu častých nemocí byla poměrně „slabé konstituce“ a dle jejího vyjádření s ní všechny nemoci vždy docela „zamávaly“. Ve škole měla průměrné výsledky, nejvíce jí bavila výtvarná výchova, zpěv a rukodělné kroužky.

Do školy později chodila velmi ráda, brala ji jako své „útočiště“, jelikož doma neměla se sestrou a matkou klid, z důvodu agresivního chování otce po požití alkoholických nápojů. Doma se věčně setkávala s hádkami a bitím, školu brala jako únik z reality

všedního dne. Později se matka s otcem rozvedla a v domácnosti konečně nastal klid. Školu ukončila poměrně se slušnými výsledky a později se vyučila knihovnicí.

Matka jí nikdy finančně nepomáhala, měla na starosti ještě její mladší sestru, ale I.D. byla pracovitá a finančně si vypomáhala občasnými brigádami všeho druhu. Povahově působila plaše, byla zakřiknutá, bojácná a názorově mezi kamarády neprůbojná. Poznamenaly jí ústrky v dětství a názor otce, že jediný, kdo má pravdu a nějaký názor je on sám, ostatní se musí podřídít tomu, co říká on, jelikož jediný on má pravdu.

Do svých téměř 35ti let I.D. nedokázala navázat trvalý vztah s mužem. Ze strany svých přátel však byla neustále kritizována, že zůstane až do smrti sama a tak podlehla pokušení současné doby a seznámila se na inzerát s mužem. Záhy zjistila, že je v jiném stavu a proto se za muže provdala. Při rozhovoru sdělila, že to byla snad největší chyba jejího života. Svého, o dva roky mladšího muže K.D. prakticky neměla čas poznat. Narodila se jim dcera a ani ne po roce syn. Domácnost se snažila udržovat v rámci svých sil se dvěma malými dětmi, ale začala zjišťovat, že manžel pro ni není žádnou oporou. K.D. pracoval jako dělník v továrně v okresním městě, ale po práci začal se svými spolupracovníky navštěvovat restaurační zařízení a domů se vracel pozdě v noci. I. D. postupem doby začal vyčítat, že o sebe nijak nepečuje, že se mu chlapi posmívají, koho si to vzal, kam „dal oči“. Na to mu I.D. vždy oponovala, že má sama na starost celou rodinu a všechno nezvládá. I přesto se snažila kvůli dětem dalším výčitkám ze strany manžela předejít a začala navštěvovat kadeřnici a manikérku. K.D. však její změnu nepřivítal k lepšímu, ale na I.D. začal naopak nezdravě žárlit a začal jí podezírat, že mu je nevěrná. Vždy, když se vrátil domů v podnapilém stavu jí podrobil přísnému výslechu. Později začal manžel tyto drobné slovní hádky řešit strkáním do I.D., a slovní agrese se čím dál více stupňovala. Ataky se postupně zvyšovaly a K.D. začal doma I.D. zamykat, že se nesmí s nikým vidat, schovával jí peníze, aby nemohla chodit na nákup a za každý prohřešek jí fyzicky trestal. Na těle mívala převážně modřiny, jak jí vždy hrubě držel a smýkal s ní. Jednou však jeho agresivní chování vyvrcholilo do té míry, že po návratu pod vlivem alkoholu do I.D. vrazil tak, že prolétla prosklenými dveřmi a musela být hospitalizována s řeznými ranami po celém těle v nemocnici. Svoje trápení již nemohla déle snášet a svěřila se svojí kamarádce. Ta s ní zašla na Policii věc oznámit. Po tomto prvním kroku začala I.D. spolupracovat s odborníky a na určitou dobu našla přístřeší v azylovém domě.

Její plány do budoucna jsou kupodivu po prožitých životních strastech optimistické. Uváděla, že její děti jsou pro ni hnacím motorem a její životní síla. Dospěla k závěru, že s manželem se rozvede, nemůže vychovávat své děti v nezdravém prostředí, protože nechce, aby poznaly ústrky, kterými si ona sama prošla již od dětství. Oporu i nadále vidí ve své kamarádce a dalších známých, kteří jí dodávají odvahu, že udělala správnou věc a odhodlala se vše řešit.

3.5.4 Shrnutí výsledků kazuistiky

Pomocná metoda kazuistiky se jevila jako vhodná pro názornou ilustraci konkrétního případu domácího násilí. Všechna zkoumaná data této poškozené osoby, byla pořízena s jejím souhlasem, včetně poučení, že získaná data slouží k účelům závěrečné práce a jsou zcela anonymní. Zde je důležité poznamenat, že u této poškozené osoby byly zjištěny charakteristické znaky a formy domácího násilí, které byly již výše popisovány v praktické části. Z rozhovoru bylo zjištěno, že byla týrána už jako malé dítě a dalším neuváženým krokem jednoznačně bylo založení rodiny s partnerem, jehož charakterové vlastnosti neznala. Do budoucna je odhodlána se osamostatnit a své děti vychovávat raději sama. Chce jim zajistit klidné dětství, než jaké poznala ona. Z rozhovoru a pozorování její osoby bylo znát, že musela utrpět velké trauma. Během výpovědi byla hodně nervózní, plakala, mnula si často ruce, kroutila si vlasy okolo prstu, na židli poposedávala. Při rozhovoru jí též byla doporučena návštěva psychologa, případně psychiatra, která by jí mohla pomoci po psychické stránce. Zde je však na místě poznamenat, že poškozená, jako jedna z mála našla odvahu, aby věc oznámila příslušné instituci a udělala tak první krok k tomu, aby zachránila sebe a své děti. Nezbyvá než doufat, že prožitými skutečnostmi je do budoucna poučena na tolik, že sebe a své děti ochrání před dalším případným nebezpečím stejného rázu.

4 Závěr

V teoretické části se došlo ke zjištění, že domácí násilí se odehrává v soukromí, charakteristické je opakování a stupňování, postupně se vytrácí důvod násilí, často násilí přihlížejí děti, špatné zacházení trvá roky, domácí násilí nebývá záležitostí ojedinělou, oběť vyhledává pomoc, až když jí jde o život.

Vždy se rovněž jedná o formy fyzického násilí, sexuálního, psychického týrání, sociálního násilí nebo ekonomického násilí či jejich kombinací, zahrnující všechny členy rodiny.

Účelem této práce bylo zjištění, zda čerpání z odborných zdrojů a zároveň spolupráce s poškozenými osobami formou dotazníku, nalézá všechny výše zmíněné znaky domácího násilí, přičemž k tomuto zjištění pomohly další metody pozorování a rozhovoru.

Téměř jednoznačně lze uvést, že všechny případy domácího násilí mají stejný charakter, jsou vedeny stejnou pohnutkou oběť ohrožovat, omezovat, utiskovat, ubližovat jí, donutit jí, aby něco konala, trpěla nebo opominula, s cílem ponižovat její lidskou důstojnost. Nezbyvá než doufat, že postupně za pomoci státních orgánů či jiných organizací bude ubývat těchto jedinců, kteří domácí násilí snášejí a trpí. Právo na svobodu, kterou nám přiznává Ústava České republiky si nesmí nikdo nechat nikým v žádném případě upřít.

Odborné zdroje a průzkum se pokusily přiblížit aspekty domácího násilí. Domácí násilí se zakládá na opakovaném poškozování oběti. To je vůbec nejmarkantnější znak domácího násilí. Domácí násilí v jakékoliv podobě má vždy silně devastující účinky na tělo i duši oběti. To, co nejvíc paralyzuje oběť domácího násilí, je těsná provázanost a často i závislost na trýzniteli.

V českých podmínkách zpravidla platí, že týraná oběť vyhledá pomoc, až když je ohrožena na životě a to ve skutečně krizových situacích. Obecně je násilí v rodině odsuzováno již dlouho, ale jen málo případů se dostává až před soud. Domácí násilí totiž společnost stále vnímá jako něco privátního, kde se někdo cizí může jen stěží orientovat a lépe se do ničeho nemíchat. Je důležité, že v dnešní době je již možnost se účinně bránit.

5 Navrhovaná opatření

Vzhledem k převážné latentní povaze domácího násilí má klíčový význam v jeho prevenci i postoj veřejnosti k této problematice. Jde jednak o překonání dosud silně zakořeněných předsudků a mýtů vztahujících se k domácímu násilí, jednak o míru ochoty spoluobčanů oznamovat případy domácího násilí kompetentním orgánům nebo policii.

Optimálním řešením prevence domácího násilí v rodinách je výchova ke zdravému sebevědomí, vhodná volba partnera, zodpovědnost za své chování a tolerance již od dětství. Opatření, ať po sociální rovině, tak i společně s trestně právními prostředky je nutné uplatnit v těch rodinách, kde má násilí charakter hrubého a chronického jednání a ve kterých vyrůstají děti. Rodina je prostředím, které zajišťuje základní podmínky pro duševní, tělesný a sociální vývoj dítěte a umožňuje dítěti postupné a přirozené začlenění do lidského společenství. Rodina má poskytovat všem členům rodiny, dětem i dospělým, podmínky k uspokojení nejhlubších citových potřeb, potřeby bezpečí, jistoty, komu můžeme důvěřovat, pro koho jsem nenahraditelný, kde se cítím milovaný. Děti se musí naučit rozlišovat skutečné životní hodnoty a plody výchovy se projeví později, jelikož ony jsou reflexem odrazu společnosti. Projeví se věkem a úctou k vlastním rodičům, což je vlastně největší odměnou a také nejspolehlivější cestou k dobré budoucnosti pro současné i budoucí generace.

Neméně důležitá je samotná osvěta od samého prvopočátku ve škole. Vyučující se nemalou měrou podílejí na informovanosti svých žáků a za pomoci různých přednášek, případně seminářů by měla být dětem vštěpována již od nejútlejšího věku vědomost toho, že každý člověk má právo na svobodu a druhá osoba nemá právo nijakým způsobem ponižovat jeho lidskou důstojnost.

Dalším důležitým krokem by mělo být zkvalitnění a posilování kompetencí a odborných znalostí pomáhajících pracovníků pohybujících se v dané problematice. Bývají totiž převážně těmi, kdo mohou negativně ovlivnit další průběh možného řešení problému. Mělo by se zcela jistě jednat o profesionály, kteří jsou k dané problematice řádně proškolení. Důležitou úlohu v efektivitě ochrany společnosti před domácím násilím totiž jednoznačně sehrává v první řadě dostatečná informovanost odborné i laické veřejnosti. Ta by měla být realizována zejména prostřednictvím výcvikových programů, informačních kampaní, vzdělávacích akcí apod. Nezastupitelnou úlohu v současné moderní

společnosti by měl v boji proti domácímu násilí sehrát systém pomoci poskytovaný obětem domácího násilí prostřednictvím nejrozličnějších specializovaných poradenských center, azylových domů a následné terapeutické péče.

Závěrem lze poznamenat, že současná společnost je lhostejná k problémům druhých, každý se stará jen sám o sebe. Jedno přání autora všem případným čtenářům, neodvracejme hlavu a nezavírejme oči nad tím, když slyšíme od sousedů každodenní křik, když si všimneme dítěte, ženy, muže, seniora, který má modřiny na těle, protože věřme tomu, že mnohem větší rány má ve své duši. V demokratické společnosti má každý právo na to žít svobodně, nesnášet útlak a násilí proti své osobě.

6 Seznam použitých zdrojů

* ANTL, M., *Radí jak na gaunery*. 1.vyd. Praha: PROSTOR, 2007. 140 s. ISBN 978-80-7260-180-6

* BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., *Domácí násilí-násilí na mužích a seniorech*. 1.vyd. Praha: Triton, 2006. 108 s. ISBN 80-7254-914-6

* BUSKOTTE, A., *Z pekla ven – žena v domácím násilí*. 1.vyd. Brno: Computer Press, a.s. 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6

* CONWAYOVÁ, H., *Domácí násilí – příručka pro současné i potencionální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. 1.vyd. Praha: Albatros, 2007. 158 s. ISBN 978-80-00-01550-7

* ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. 1.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. 431 s. ISBN 80-86473-86-4

* GENTRY, D., *O lásce a hněvu – jak se bránit násilí ze strany blízkého člověka*. 1. vyd. Praha: Euromedia Group, k.s., 2007. 186 s. ISBN 978-80-249-0877-9

* HUŇKOVÁ, M., VOŇKOVÁ, J. *Domácí násilí v ČR z pohledu práva*. 1.vyd. Mimoň: Tiskárna Ralsko, 2004. 248 s.

* KASTOVÁ, V. *Nebud'te obětí-žijte svůj vlastní život*. 1.vyd. Brno: Vydavatelství ERA, 2003. 119 s. ISBN 80-86517-61-6

* MARREWA, A., *Nenechte si ubližovat*. 1.vyd. Praha: Portál, 2002. 263 s. ISBN 80-7178-510-5

* MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. *Partnerské násilí*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4

* MATOUŠEK, O., *Rodina jako instituce a vztahová síť*, Praha: Sociologické nakladatelství 1997. 144 s. ISBN 80-85850-24-9

* SOCHUREK, J., *Úvod do sociální patologie*. 1.vyd. Liberec: TU v Liberci, 2009. 186 s. ISBN 978-80-7372-448-1

* ŠPATENKOVÁ, N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, 1 vyd. Praha: Grada Publishing 2004. 197 s. ISBN 80-247-0586-9

* ÚLEHLA, I., *Umění pomáhat*. 3.vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2007. 128 s. ISBN 978-80-86429-36-6

* VANÍČKOVÁ, E. *Interpersonální násilí na dětech*. 1.vyd. Praha: Úřad vlády v rámci vládní kampaně Stop násilí na dětech, 2009. 37 s. ISBN 978-80-7440-001-8

* VODÁČKOVÁ, D. a kol., *Krizová intervence*. 1.vyd. Praha: Portál, 2002. 544 s. ISBN 80-7178-696-9

* VOŇKOVÁ, J., *Vaše právo – první pomoc ženám, obětem domácího násilí*. 4.vyd. Praha: proFem o.p.s., 2005. 70 s. ISBN 80-239-4025-2

* VOŇKOVÁ, J., HUŇKOVÁ, M., *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 1.vyd. Praha: proFem, o.p.s., 2004. 194 s. ISBN 80-239-2106-1

6.1 Použité právní předpisy a legislativa

* Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.

* Zákon č. 135/2006 Sb., O ochraně před domácím násilím, ve znění pozdějších předpisů.

* Zákon č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

6.2 Odborné časopisy a internetové informační zdroje

* Odborný časopis, *Právo a rodina*. č. 9., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2007. 24 s. ISSN 1212-866X

* Odborný časopis, *Právo a rodina*. č. 12., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2007. 24 s. ISSN 1212-866X

* Odborný časopis, *Právo a rodina*. č. 11., Praha: Linde nakladatelství s.r.o., 2009. 24 s. ISSN 1212-866X

* <http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/novinky-nazory/vykazani-v-roce-2009/r17>

* <http://www.zivot90.cz/4-socialni-sluzby/14-senior-telefon--telefonicka-krizova-pomoc/142-domaci-nasili>

7 Seznam příloh

*Příloha č. 1 – Úřední záznam o podaném vysvětlení A.K., nar. 1980

*Příloha č. 2 – Protokol o podání vysvětlení J.R., nar. 1968

*Příloha č. 3 – Úřední záznam o podaném vysvětlení A.M., nar. 1957

*Příloha č. 4 – Úřední záznam o podaném vysvětlení J.R., nar. 1968

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Jičín

OOP NOVÁ PAKA, U STADIONU 37, 509 01 NOVÁ PAKA

Č.j.ORJC- /PŘ-14-

Nová Paka 01.06.2007

Úřední záznam o podaném vysvětlení

§ 12 zák. č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

V Nová Paka dne 01.06.2007 v 08:15 hodin byla vyzvána k podání vysvětlení osoba:

A K, nar. 1980,
místo nar.: ---

Trvalý pobyt: ---, 506 01 JIČÍN- ---, tel.: ---

Současný pobyt: --- STARÁ PAKA, tel.: ---

Adresa pro účely doručování: Stará Paka, ---

Vysvětlení je požadováno ve věci: K - OBČANSKÉ SOUŽITÍ VE STARÉ PACE

Po poučení dle § 12 zák. č. 283/1991 Sb., osoba podávající vysvětlení k věci uvedla:

Jmenovaná uvedla, že její manžel P K se dnešního dne 1.6.2007 kolem 06.00 hod. vrátil domů v podnapilém stavu. Kdy mezi nimi došlo nejprve ke slovní rozeprě. Kdy důvodem bylo zejména požívání alkoholu jejím manželem. Slovní rozeprě po té přerostla ve vzájemné fyzické napadení, kdy vzhledem k tomu, že její manžel je fyzicky zdatnější, tak jí přemohl. Při incidentu jí udeřil rukou či nohou do různých částí těla, čímž jí způsobil drobná poranění bez nutnosti lékařského ošetření. V průběhu incidentu nedošlo k žádným výhrůzkám směřujícím k nějaké těžké újmě či zabití. Následně jmenovanou její manžel vystrčil ven na ulici před dům a zavřel za ní dveře. Vzhledem k tomu, že jmenovaná měla strach o svoji nezl. 9-ti měsíční dceru, tak požádala o pomoc kolemjdoucího neznámého muže, který přivolal na místo hlídku Policie.

K věci jmenovaná dále uvedla, že toto není první případ, že občas, když se její manžel opije, tak že bývá agresivní. Útoky se však nijak nestupňují a jinak se manžel řádně o rodinu stará. Jiné příkoří jí nečiní. Dnes ani nikdy v minulosti jí nevyhrožoval žádnou těžkou újmu na zdraví či smrtí.

Věc si vyřeší sama, až manžel vystřízliví. Odmítla Policií poskytovanou jakoukoliv pomoc. Nechce ani kontaktovat žádné intervenční centrum. Rovněž tak nepodá návrh na projednání věci v přestupkové komisi.

Vysvětlení zaznamenal:

npor. Bc. J K

nprap. R C

Protokol o podání vysvětlení

podle § 12 zák. ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

V Jičíně dne **21.06.2008** v **16:45** hodin bez předchozí výzvy k dostavení se podal(a) vysvětlení:

Jméno, příjmení: **J R**
Datum narození: **.1968**
Místo narození: **JIČÍN**
Trvalý pobyt: **, 506 01, tel.:**
Současný pobyt: **....., tel.:**
Adresa pro účely doručování: **viz. trvalé bydliště, tel.:**
Průkaz totožnosti:

Ve věci: **R - PŘESTUPEK PROTI OBČ. SOUŽITÍ - J**

POUČENÍ:

Před podáním vysvětlení byl(a) jmenovaný(á) poučen(a), že:

1. Podle § 12 zákona ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů:

odst. 1 policista je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jejich pachatele, jakož i pro vypátrání hledaných nebo pohřešovaných osob a věcí, a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání protokolu o podání vysvětlení,

odst. 2 osoba je povinna výzvě podle odstavce 1 vyhovět,

odst. 3 vysvětlení může odepřít pouze osoba, která by jím sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítovala jako újmu vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek,

odst. 4 vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by jím porušila státem uloženou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna,

odst. 6 kdo se dostaví na výzvu, má nárok na náhradu nutných výdajů, a na náhradu ušlého výdělku (dále jen "náhrada"). Náhradu poskytuje policie. Nárok na náhradu nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání,

odst. 7 nárok na náhradu podle odstavce 6 zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do sedmi dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila; o tom musí být osoba poučena,

odst. 8 nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo závažných důvodů výzvě podle odstavce 1, může být předvedena k sepsání protokolu o podání vysvětlení.

2. Podle zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů:

§ 49 odst. 1 písm. c) kdo jiného úmyslně nepravdivě obviní z přestupku, může být postižen pokutou do 3 000 Kč (§ 49 odst. 2),

§ 68 odst. 1, 2 přestupek podle § 49 odst. 1, písm. b), c) a přestupky podle § 50 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, spáchané mezi blízkými osobami, jakož i přestupky podle § 49 odst. 1, písm. a) se pojednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka (dále jen navrhovatel). U přestupků, který lze projednat jen na návrh, lze návrh podat příslušnému orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení. V návrhu musí být uvedeno, kdo je postiženou osobou, koho navrhovatel označuje za pachatele a kde, kdy a jakým způsobem měl být přestupek spáchán.

Pokud chcete, aby Vámi oznámený přestupek byl projednán, podejte návrh dle shora uvedeného poučení správnímu orgánu.

§ 58 odst. 4 dozwí-li se orgán policie o přestupku od občana, vyrozumí jej na jeho žádost do třiceti dnů o provedených opatřeních. Oznamovatel(ka) přestupku prohlašuje, že vyrozumění o provedených opatřeních žádá.

Osoba podávající vysvětlení

J R

Po poučení uvádí:

Jak jsem již uvedla, v současné době se trvale zdržuji se svým manželem S R a
svými dětmi na adrese J, kde máme rodinný dům.

Dnešního dne jsme v obci J společně s manželem zatahovali na svatbě našeho známého. Přitom jsme všichni popíjeli u místní hasičské zbrojnice. Já osobně jsem vypila cca 2 piva. Manžel pil také piva a dále slivovici. Kolik toho přesně vypil nedokáži říct. Můžu ale říct, že byl docela opilý a nedokázal pořádně udržet rovnováhu. Z minulosti vím, že když pije slivovici, tak potom bývá agresivní a napadá mě.

Když jsme společně přišli domů, tak jsme se s manželem začali vzájemně slovně napadat a hlasitě jsme na sebe křičeli. Manžel na mě vulgárně křičel a nadával mi slovy jako: ty svině, kurvo apod. Hádka vznikla z toho důvodu, že manžel je na mě extrémě žárlivý. Vadilo mu to, že jsem včerejšího dne byla posedět s mými kolegy ze zaměstnání z P T. Doma mě dnešního dne muž obviňoval z toho, že jsem mu byla někde s někým zahrnout apod, což se nazakládá na pravdě.

Kolem 12:50 hod. naše hádka vyústila tím, že mě manžel S pod vlivem alkoholu fyzicky napadl v kuchyni našeho domu. Chytl mě svými rukama za krk a škrtil mě. Já jsem se bránila, protože jsem už nemohla dýchat, tak jsem ho odstrčila a on neudržel rovnováhu a upadl čelem na roh kuchyňské linky. Poté jsem odešla na náves k hasičské zbrojnici abych se vyhla dalšímu konfliktu. Poté pro mě přišla dcera, že volala na PČR na linku 158 ať se vrátím domů. Já jsem tedy odešla společně s dcerou H domů.

Zde mě ještě jednou začal manžel škrtit rukama a několikrát mě na zemi udeřil svou pěstí do oblasti pravé tváře, kde se mi nyní začíná dělat hematom. Po předchozím nárazu na kuchyňskou linku se manželovi v místě nárazu udělala boule a měl tam krvavý škrábanec. Já mám po jeho útoku po celé pravé straně krku dlouhý škrábanec, tzv. strangulační čáru od škrcení o délce 10 cm.

V závěru tohoto napadení, cca v 13:30 hod. přišla do kuchyně má dcera H R, která viděla, jak mě manžel držel rukama kolem krku a poté jak mě udeřil pěstmi do obličeje. Snažila se ho ode mě odstrčit, jelikož se bála, že mi něco udělá. Já jsem mezi tím odběhla ven do vesnice k hasičské zbrojnici, kde jsem se S schovala a čekala na příjezd PČR.

Co se týče fyzického napadání ze strany mého manžela, tak toto není poprvé. V minulosti za posledních 20 let jsme spolu měli již několikrát slovní i fyzické spory, které většinou vždy pramenily z toho, že na mě manžel bezdůvodně žárlí. Manžel na mě útočil většinou vždy pod vlivem alkoholu. Předchozí útoky jsem nikdy neoznamovala na PČR, jelikož nebyly tak intenzivní jako dnes.

Po napadení ze strany manžela jsem dnešního dne vyhledala lékařské ošetření v Oblastní nemocnici a.s. v J a to na oddělení ORL. Zde mi bylo doporučeno ledování ran. Pracovní neschopnost mi vystavena nebyla. Omezena na běžném způsobu života nijak nejsem, pouze mě ještě po úderu trochu pobolívá tvář a cítím rýhu na krku.

Byla jsem poučena, že se jedná o návrhový přestupek, který lze projednat jen na návrh postižené osoby a to písemným návrhem na MÚ J do 3 měsíců. Jsem pojištěna u pojišťovny Ministerstva vnitra. Mým obvodním lékařem je MUDr. K na Poliklinice v J. Napadením mi žádná hmotná škoda způsobena nebyla.

Po přečtení, osoba podávající vysvětlení, prohlašuje, že záznam souhlasí s obsahem jejího vysvětlení, nežádá oprav ani doplnění. Protokol jako správný a úplný podepisuje dne 21.06.2008 v 17:02 hodin.

protokol sepsal
pprap. J R
vrchní asistent

přítomen:
nprap. G: K
vrchní inspektor

osoba podávající vysvětlení
J R

Úřední záznam o podaném vysvětlení

§ 12 zák. č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů

V Lázních Běláhrad dne 22.10.2008 v 16:40 hodin byla vyzvána k podání vysvětlení osoba:

A M

, nar. 1957, místo nar.:

Trvalý pobyt:

L

B]

tel.:

Současný pobyt: , tel.:

Adresa pro účely doručování: místo trv. bydliště, tel.:

Vysvětlení je požadováno ve věci: OBČANSKÉ SOUŽITÍ V L
NÁVRHOVÉ

B

Po poučení dle § 12 zák. č. 283/1991 Sb., osoba podávající vysvětlení k věci uvedla:

Jmenovaná uvedla, že bydlí spolu s rodinou na adrese L B . Dne 3.10.2008 v době mezi 20.15 hodin a 20.30 hodin došlo k tomu, že ji manžel v místnosti kuchyně v prvním patře jejich domu fyzicky napdl tak, že jí několikrát cca 4x udeřil rukou do obličeje a hlavy. V dané době byl manžel v podnapilém stavu. Následkem napadení se jí udělalo nevolno, dostala záchvat a proto jí manžel přivolal lékařskou pomoc. Přivolaný lékař jí podal tisíci léky. Napadením manžela utrpěla modřiny na nose a v obličeji, cítila bolest nosu a hlavy. Bolest hlavy a nosu pociťovala celkem dva dny. Žádné další lékařské ošetření již nevyhledala, nebyla v pracovní neschopnosti a ani nebyla nijak omezena na běžném způsobu života. K napadení uvedla, že toto byl ojedinělý případ, tomuto nebyl nikdo další přítomen. Uvedla, že je pojištěncem zdravotní pojišťovny MV ČR. Bere na vědomí, že v dané věci se jedná o přestupek proti občanskému soužití, který lze projednat jen na návrh postižené osoby, v současné době nehodlá návrh na projednání podat a tento takřka jistě na Městském úřadě v Jičíně nepodá, neboť nechce, aby byla věc dále řešena. Bere na vědomí, že spisový materiál bude oznámen na Městský úřad Jičín, nežádá již o další písemné vyrozumění do místa bydliště o postoupení spisu. Více k věci neuvedla

Vysvětlení zaznamenal:

pprap. Z Z

Č. j. KRPH-

/PŘ-2009-

Jičín 25. října 2009

Počet listů: 2

Úřední záznam o podání vysvětlení

Dne **25.10.2009** v **02:15** hod. v Jičín podal(a) vysvětlení podle § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

Jméno a příjmení: **J . R**Datum narození: **.1968**Místo narození: **JIČÍN, okres JIČÍN**

Rozený(á):

Státní příslušnost: **ČESKÁ REPUBLIKA**

Doklad:

Trvalý pobyt: **J .**, **506 01**, tel.:

Současný pobyt:, tel.:

Adresa pro účely doručování: **viz. trvalé bydliště**, tel.:

Vysvětlení bylo požadováno z důvodu:

odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci **Rajm - občanské soužití** v Jinolicích a bylo uskutečněno **bez zbytečného odkladu po předchozí výzvě** k dostavení na určené místo.

Postavení osoby: oznamovatel

Poučení: Před podáním vysvětlení byla osoba poučena že podle §61 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

(1) Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro

a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,

b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo

c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení.

(2) Dostaví-li se osoba na základě výzvy, je policista povinen s touto osobou sepsat bez zbytečného odkladu úřední záznam o podání vysvětlení.

(3) Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jí sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za správní delikt.

(4) Kdo se dostaví na výzvu podle odstavce 1, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výdělku. Náhradu poskytuje policie. Nárok na náhradu nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání. Nárok na náhradu zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do 7 dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila; o tom musí být osoba poučena.

(5) *Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě, může být předvedena. Úřední záznam o podání vysvětlení je policista povinen sepsat bez zbytečného odkladu po jejím předvedení; po sepsání tohoto záznamu policista osobu propustí.*

(6) *O předvedení sepíše policista úřední záznam.*

Osoba byla poučena podle § 58 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a vyrozumění **žádá**.

Osoba poučení porozuměla a k věci uvádí následující:

Jak jsem již uvedla, v současné době bydlím v místě svého trv.bydliště v J
a to se svým manželem S R a dětmi H a M

Dne 24.10.2009 v 17:00 hod jsme šli společně s manželem do restaurace v P kde jsme si dali pivo, já jsem jich měla asi 5 a manžel taktéž. V restauraci jsem potkala kamaráda, kterého nechci uvádět. S tímto kamarádem jsem nepromluvila ani slovo, ale známe se z dřívějšíka. Manžel, když uviděl v restauraci mého kamaráda slovně jej napadal. Na toto můj kamarád nijak nereagoval a odešel někam pryč. Dále jsem řekla manželovi, že nebudeme si dělat ostudu v restauraci a raději půjdeme domů. Restauraci jsme opustili okolo 23:00 hod. kdy jsme šli společně domů. Při cestě domů již docházelo ze strany manžela ke slovům na které si již v této době nedokáži vzpomenout ale byli typu vulgárních. Po cca 15 minutách, když jsme přišli společně domů si manžel šel zakouřit dolů do prádelny. Po chvilce na to jsem šla za ním dolů do prádelny, kdy on na mě spustil, že akorát někde „ mrdám, jsem kurva a jinak se obracel právě s vulgárními slovy na mého kamaráda. Na tyto slova jsem mu odpověděla proč to nenechá být, když ví, že to již není pravda. Na toto již on zareagoval menším útokem, kdy mi přiložil ruce na krk a začal mě škrtit, kdy toto mohlo trvat 1 minutu. Z tohoto jsem se manželovi ještě zvládla vyvléct a utekla jsem na horu, kdy on na mě křičel, abych si zbalila všechny věci a vypadla z domu. Na toto se probudila moje dcera Hanka, která otce taktéž slovně napadala se slovy, aby mě nechal, kdy on ji na toto též vulgárně odpovídal. Mezi nimi docházelo taktéž ke slovním rozepřím, kdy ale manžel dceru nijak neuhodil, ale držel ji za vlasy. Na toto jsem zareagovala, tak že jsem po manželovi skočila a srazila ho k zemi. Když manžel vstal ze země uhodil mě několika ranami do oblasti obličeje, kdy si již nedokáži vzpomenout kolik ran a na jaká místa přesně mě uhodil. Dále přišel můj syn, kdy začal taktéž na otce křičet, aby nás obě nechal, kdy můj syn zaútočil na otce a zřejmě ho trefil někam do oblasti obličeje, protože byl celý od krve, ale stačil mi říci, že to není jeho krev. Na toto jsem s oběma dětma vyšla ven před dům, kdy už tam stála moje matka, která se ptala co se děje. Na toto jsem ji odpověděla, že nás opět napadl S. Dále jsem se proto rozhodla zavolat na linku 158, aby na místo přijela hlídka PČR. Dále se již celá věc v podstatě uklidnila.

V minulosti jsem byla napadena svým manželem již několikrát, ale Policii jsem tuto celou věc oznámila minulý rok v červnu roku 2008, ale na manžela jsem nepodala návrh na projednání.

Dnešního dne jsem byla ošetřena v ON J MUDr. J Pracovní neschopnost mi nebyla vystavena. K subjektivním potížím nevím co bych uvedla, nic mě na běžném způsobu života nijak neomezuje. Byli mi způsobeny podlitiny v oblasti obličeje a na krku, kde mám taktéž hematom.

Mojí obvodní lékařkou je MUDr. K J a jsem pojištěna u Ministerstva vnitra.

Byla jsem poučena, že se jedná o návrhový přestupek, kdy je potřeba k projednání celé věci podat návrh na přestupkovou komisi na MěÚ J

Podání vysvětlení ukončeno dne 25.10.2009 v 02:48 hod.

Úřední záznam sepsal:
pprap. J M:
vrchní asistent

Vysvětlení podal(a):
J R